

"Glas naroda"

IZHAJA VSAK DAN, TUDI OB PONEDELJKIH IN DNEVIH PO PRAZNIKU. — Naš dnevnik informira, poučuje, je neodvisen in zanesljiv, ter izraža v nepotvorjeni obliki narodovo voljo in ljudska hotenja. — Naročite list pri upravi

Ljubljana - Nebotičnik

Mesečna naročnina 25 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

- Uvesti je treba minimalne delavske mezde
- Nekaj mnenj o politični situaciji
- Zborovanje Zveze izseljenih organizacij
- Položaj samoupravnih hranilnic

Št. 63 Izhaja vsak dan V Ljubljani v sredo, dne 3. julija 1935 Rokopisov ne vračamo Leto I

Uvesti je treba minimalne delavske plače

Po podatkih SUZORA je tudi v aprilu nazadovala povprečna zavarovana delavska mezda, in sicer kar za 0'76 Din na 21'57 Din. Socialni položaj delavstva se torej stalno slabša in ni čuda, da postaja zahteva po uredbi minimalnih delavskih mezd vedno glasnejša. Pri tem pa je najbolj zanimivo to, da se tej zahtevi delavstva vedno glasnejše pridružujejo tudi podjetniki, zlasti slovenski. Kajti nad vse znižane delavske mezde so postale že sredstvo za nelojalno konkurenco in preizkušnje delavske mezd niso več le socialno zlo, temveč tudi gospodarsko. S tem pa je tudi najbolj dokazana in utemeljena upravičenost zahteve po uredbi minimalnih delavnih mezd.

Če se ne uvedejo minimalne delavske mezde, potem tudi onim podjetnikom, ki nočejo slabo plačevati svojih delavcev, ne bo preostalo nič drugega, kakor da še oni znižajo mezde, ker je pač trajno nemogoče, da bi vzdržali v konkurenci s podjetji, ki plačujejo svoje delavce slabo. Stalno padanje delavskih mezd tudi dokazuje, da je vedno več podjetij tudi že prisiljenih seči po tem nesocialnem sredstvu in doseči z nizkimi mezdami isto konkurenčno sposobnost z drugimi podjetji. To pa zopet ne more imeti nobene druge posledice, ko da se bo gospodarska kriza še bolj poostрила, ker vsako zmanjšanje kupne moči potrošnika mora povečati zastoj v gospodarskem življenju. Dokler se ne napravi konec temu zniževanju delavskih mezd, tako dolgo je tudi vsak uspešen boj proti krizi nemogoč. Že zato je uvedba minimalnih delavskih plač nujna, seveda za vsa država, ker samo v tem primeru bi se onemogočila nelojalna konkurenca med podjetji.

Pa še drug, mnogo močnejši razlog govori za takojšnjo uvedbo minimalnih plač. Dokazano je, da plačujejo delavstvo najslabše baš ona naša podjetja, ki so v tujih rokah. Od teh podjetij ima naš narod večinoma samo ta dobiček, da dobi vsaj naš delavec v teh podjetjih skromen zaslužek. Glavni dobiček teh podjetij pa gre tujcem in v tujino ter se s tem znižuje naše narodno premoženje. Če že ne znamo preprečiti odtoka tega zaslužka v tujino, potem moramo gledati vsaj na to, da bo vsaj naš delež na delavskih mezdah vsaj v skromnem razmerju z zaslužkom tujih podjetnikov. Vsaj nekaj moramo imeti od teh tujih podjetij in če nimamo od njih ne davkov, ne kapitala in ne drugih ugodnosti, naj imajo od tega vsaj nekaj naši delavci, ki dejansko ustvarjajo tujim lastnikom njihov dobiček.

Uvedba minimalnih delavskih mezd za vso državo pa je končno potrebna tudi zaradi zdravja našega naroda. V nekaterih tvornicah, zlasti tekstilnih, je delavstvo tako slabo plačano, da ne zasluži niti za golo existenco. Pri tem pa je delo v teh tvornicah silno zdravju škodljivo in delavec, ki ni zadostno prehranjen, tudi nima odporne sile, da bi premagal bolezen, če ga ta napade. Začne hirati ter pade na breme občin in javnosti, ki je itak že dovolj udarjena, ker je zaradi nizkih mezd zastalo vse gospodarsko življenje. Že zaradi zdravja ljudi moramo zahtevati, da je delavstvo plačano primerno njih delu.

Na vse zadnje pa tudi nacionalni interes zahteva, da se uvedejo minimalne delavske mezde. Te zahtevajo naši domači podjetniki in naši delavci, dočim jim nasprotujejo le tuja podjetja. Jasno je, da mora delavec izgubiti vsako vero v nacionalno misel, če vidi, da se v njegovi nacionalni državi zapostavljajo njegovi interesi gmotnim in skrajno egoističnim interesom tujca. Neupoštevanje delavskih zahtev je v tem primeru samo voda na mlin podtalne komunistične propagande, ki bo imela tem večji uspeh, čim večji bo dobiček tujega kapitalista na račun delavčevega zaslužka. Prav tako pa mora obupati vsak domač podjetnik, če vidi, da v neenakem boju s tujim podjetnikom propada, ker dopušča država, da tujim podjetnikom tako brezobzirno izkorišča domače delavstvo. Zahtevamo in izkoristimo domače delavstvo. Zahtevamo in propagiramo razvoj domače industrije, pri

Edenov ekspozice v spodnji zbornici o razgovorih v Parizu in Rimu

London, 2. julija. r. Minister za Društvo narodov Eden je dal danes v spodnji zbornici tole izjavo o svojem potovanju v Pariz in Rim:

Pariški razgovori
Cilj mojega potovanja v Pariz je bil dvojen. Britanska vlada je hotela pred vsem izrabiti priložnost, da da francoski vladi popolno in odkrito izjavo o nemško-britanskem pomorskem dogovoru. Razen tega je želela britanska vlada še enkrat govoriti s francosko vlado o sredstvih in načinu, kako bi se dal izvršiti celotni načrt londonskega protokola od 3. februarja t. l. Podal sem francoskemu ministrskemu predsedniku Lavalu izčrpno poročilo o nemško-britanskem pomorskem dogovoru.

Laval je izjavil, da se francoska vlada ne strinja popolnoma z našim stališčem v tej stvari, ker ne bi hotela, da bi se pri urejanju celotnega problema izločila nekatera vprašanja. V nadaljnjem poteku najinih razgovorov sva se sporazumela, da je za ureditev vseh perečih vprašanj, kakor n. pr. letalskega pakta, vzhodnega pakta, podonavskega pakta in dogovora o oboroževanju na kopnem potrebno tesno sodelovanje med Veliko Britanijo in Francijo. To so vprašanja, ki se ne tičejo samo nas in Francozov. Zato iščemo skupaj s francosko vlado primerno obliko za sodelovanje.

Razgovori z Mussolinijem o Abesiniji

Nato se je Eden dotaknil italijansko-abesinskega spora in dejal:

Obrazložil sem Mussoliniju skrb britanske vlade zaradi preobrata pri dogodkih med Italijo in Abesinijo. Rekel sem Mussoliniju, da naše intervencije v tem sporu ne diktira sebičnost, a tudi ne naši posebni interesi v Afriki, temveč naše članstvo v Društvu narodov. Rekel sem, da temelji britanska zunanja politika na Društvu narodov. Zato je razumljivo, da britanska vlada ne more ostati pasiven opazovalec pri dogodkih, ki bi utegnili usodno vplivati na ustanovo Društva narodov samo. Razen tega sem poudaril, da ima tudi britanska javnost svoje čisto določeno stališče o tem vprašanju. Po naši sodbi se more mir ohraniti s kolektivno varnostjo; Velika Britanija pa lahko igra svojo vlogo v Evropi samo s posredovanjem DN. Iz teh razlogov je britanska vlada skrbno proučila, ali more konstruktivno pripomoči k likvidaciji tega spora.

Angleški predlog

Dalje sem Mussoliniju govoril o predlogu, ki ga bo dala Velika Britanija za ureditev tega spora. Poudaril sem, da je ta predlog začasnega značaja. Njegova vsebina je v glavnem tale:

Da se dokončno uredi italijansko-abesinski spor, izjavlja britanska vlada, da je voljna odstopiti

Abesiniji kos ozemlja v britanski Somaliji, da dobi Abesinija prost pristop na morje. Ta koncesija Velike Britanije bi olajšala teritorialne in gospodarske koncesije Abesinije v korist Italiji.

Britanska vlada ni zahtevala za ta odstop z nobene strani nikakega priznanja, le to, da bodo zaščitene pravice njenih državljanov v tistih abesinskih krajih, ki bi prišli pod Italijo. Mussolini je odbil

Poudariti moram, da tega predloga nismo dali lahkega srca. Samo resnost položaja je pripravila britansko vlado tega, da je pripravljena odstopiti del britanskega ozemlja brez kompenzacije. Globoko obžalujem, da Mussoliniju ta predlog ni bil po godu.

Anglija naj pritisne na Italijo Hoare odgovarja

London, 2. julija. V spodnji zbornici je danes vprašal prvak delavske stranke Laansburry, kdaj

tem pa dopuščamo, da hirajo res domača podjetja zaradi nelojalne konkurence tujih podjetij, na račun našega domačega delavstva. Hočemo, da ljudje ne drže svojih prihrankov doma v nogavicah, pri tem pa jim s toleriranjem nelojalne konkurence tujcev ubijamo vsako voljo do investiranja. Kako naj vendar pride potem do zboljšanja?

Zato ponavljamo z vsem poudarkom: Minimalne delavske plače se morajo uvesti, in sicer takoj in za vso državo!

bo vlada poročala spodnji zbornici o ukrepih, ki jih namerava britanska vlada izdati, da pritistne na Italijo v zvezi z italijansko-abesinskim sporom.

Zunanji minister Samuel Hoare je odgovoril: Pazim na to vprašanje, ker je posebno velikega pomena, obžalujem pa, da ne morem povedati, kdaj nam bo mogoče dati v spodnji zbornici podrobnejše podatke. Obljubiti ne morem ničesar, upam pa, da bom mogel dati nove informacije o tem vprašanju. Moj namen je, da vsekakor preprečimo zavijanje v stran s poti, po kateri želimo iti.

Poslanec Lansburry je vztrajal na debati o evropskem položaju, predvsem pa o položaju v Abesiniji.

Nacionalni liberalni poslanec Dyck je zahteval, da da vlada poročstva, da bo, preden bi kaj dokončnega ukrenila, o tem poročala spodnji zbornici.

Zunanji minister Hoare je odgovoril: Parlament mora imeti zaupanje v vlado.

Tudi minister za Društvo narodov Eden je se ponovno dotaknil tega vprašanja in izjavil, da je treba nadaljevati delo za likvidacijo italijansko-abesinskega spora.

Denarna vojna z Abesinijo Zakaj je Italija odtegnila srebrni denar?

Pariz, 2. julija. AA. Italija je pred 14 dnevi odstranila iz prometa ves svoj srebrni novic in na ta način zbrala srebro v vrednosti 400 milijonov lir. Ta italijanski ukrep, tolmači pariška »Information« tako, da se bo Italija z njim poslužila v svoji borbi proti Abesiniji.

Znano je, da kujejo abesinske tolarje večinoma na Dunaju, Budimpešti in v Trstu in da cenijo Abesinci, kakor mnogi drugi azijski narodi, srebro več kot zlato. Italiji je znana abesinska ljubezen do srebra in zato bo svoj srebrni denar uporabila za svojo borbo proti abesinskim srebrnim rezervam.

Izračunali so, da bo iz svojega srebrnega denarja Italija lahko izdelala 62 milijonov abesinskih tolarjev. Po mnenju lista bo to zadoščalo za italijansko denarno vojno proti Abesiniji. Če diplomati, pravi list dalje, tedaj je treba računati, da bo postal denar prav takšno orožje, kakršno so letala ali strojnice. Italijanske denarne priprave bodo prav tako močne kakor njene vojaške priprave.

»Zdaj je mogoča samo radikalna rešitev« ...

Milan, 2. julija. AA. »Corriera della Sera« piše, da bo italijanska vlada nadaljevala s svojimi prevozi čet v Vzhodno Afriko tudi med velikimi vojaškimi vajami, katerih se bo udeležilo pol milijona vojakov v popolni vojni opravi. Glede prevozov v Vzhodno Afriko pravi list, da so potrebni, ker je treba razčistiti že neznosni položaj. Zdaj je mogoča samo radikalna rešitev abesinskega vprašanja in to bo Italija tudi izvedla.

Sovjetsko-japonski incident

Moskva, 2. julija. AA. Sovjetski poslanik v Tokiju Jurenjev je po nalogu svoje vlade protestiral pri japonskem zunanjem ministru Hiroti zaradi obmejnih incidentov, ki so bili zadnje dni na mandžursko-sovjetski meji.

Nota, ki jo je poslanik Jurenjev pri tej priliki izročil Hiroti, je sestavljena v dokaj ostrih izrazih. Posebno ostri so odstavki o zadržanju japonsko-mandžurskih obmejnih oblastev. Nota navaja, da so incident dne 27. junija v bližini Pojakova povzročili japonsko-mandžurski rečni monitorji. Samo prisobnosti ruskih čet na obali Amurja je treba pripisati, da ni prišlo pri tej priliki do večjega oboroženega spopada, ki bi bil lahko imel nedogledne posledice. Na kraju izraža sovjetska vlada upanje, da bo japonska vlada izdala primerne nujne in odločne ukrepe, ki naj preprečijo bodoče podobne izzivalne nastope mandžursko-japonskih vojaških oblastev na meji.

VREME

v naši državi od 2. 7. 1935.

K r a j	Baro- meter	Temperatura	
		najnižja	najvišja
Ljubljana	766.3	17	32
Maribor	765.1	16	26
Zagreb	766.2	18	29
Beograd	766.8	16	30
Sarajevo	768.3	10	28
Skoplje	766.7	14	29
Split	765.4	22	29
Kotor	765.4	20	32

Najvišje temperature voltajo, razen Ljubljane, za prejšnji dan.

Vremenska napoved

Novi Sad: Jasno in toplo vreme po vsej kraljevini. Na zapadnem delu države nekoliko oblačno, kjer bodo mestoma nevihte. Solnce vzhaja ob 3.55 in zahaja ob 19'25.

Dunaj: Za danes popoldne in zvečer zapadne nevihte in ohlajenje zraka. Za jutri izpremenljivo ter pojemajoča oblačnost, nanovo porast toplote.

De Chambrun zapusti Rim?

Pariz, 2. julija. AA. V političnih krogih trde, da je francoski poslanik v Rimu de Chambrun izrazil željo, da zapusti svoje dosedanje mesto. Verjetno je, da bo imenovan za poslanika v Washingtonu.

Titulescu za nedeljivost miru

Pariz, 2. julija. Havas poroča iz Londona: Splošno mislijo, da je rumunski zunanji minister Titulescu v svojih razgovorih s predsednikom vlade Baldwinom in ministrom Edenom branil načelo nedeljivosti miru in medsebojne odgovornosti posameznih varnostnih sistemov, kakor ga pribija februarska deklaracija in sklepi konference v Stresli. Danes se Titulescu sestane z zunanjim ministrom Samuelom Hoarejem.

Beck obišče Berlin

Varšava, 2. julija. AA. O predstojećem obisku poljskega zunanjega ministra Becka v Berlinu poročajo, da ga bodo na tem potovanju spremljali njegova soproga, šef kabineta prof. Ljubjecki in ministrov osebni tajnik. Po končanem uradnem obisku v Berlinu pojde Beck s svojo soprogo v neko nemško kopalnico.

Za mir v Južni Ameriki

Buenos Aires, 2. julija. AA. Včeraj popoldne so otvorili v vladni palači mirovno konferenco Bolivije in Paragvaja. Otvorilni govor je imel predsednik argentinske republike general Justo. Konferenca so se udeležili zunanja ministra Paragvaja in Bolivije, zunanji ministri posredniških držav Argentine, Čila, Peruja in Urugvaja, poslaniki Brazzilije, Zedinjenih držav, Čila, Peruja in Urugvaja. Konferenci je v imenu Zedinjenih držav severne Amerike prisostvoval tudi posebni odposlanec ameriškega zunanjega ministrstva.

Hajmverovci proti klerikalcem

Dunaj, 2. julija. W. Kakor smo že poročali, nastajajo čedalje večja nasprotja med klerikalno grupo v vladi in hajmverovci. Tako je prišlo včeraj do novega resnega incidenta med obema kriloma. Dunajski župan Schonitz, ki pripada klerikalni grupi, ni hotel na magistratu razobesiti zeleno-bele hajmverovske zastave ob priliki avtomobilske parade hajmverovcev. To je povzročilo silno reakcijo pri najvišjih predstavnikih hajmvera, tako predvsem pri podžupanu Fritschu Lahru, ki se je skupaj z ministrom majorjem Feyem in z veliko skupino oboroženih hajmverovcev podal na magistrat, kjer je izdal povelje, naj takoj okrase poslopje z belo-zelenimi zastavami. Da bi se to povelje brezpogojno izvršilo, sta podžupan in minister Fey naročila posebnemu oddelku hajmverovcev, naj bo budno na straži. Oddelek se je tudi res takoj podal na mesto in naperil proti magistratu kanone. Prišlo je do burnih izpadov proti klerikalizmu in do viharnih ovacij knezu Starhembergu.

Nekaj mnenj o politični situaciji

Dr. Spaho:

Po prihodu v Sarajevo je dal minister dr. Spaho »Jugoslovenskemu listu« izjavo, v kateri med drugim pravi:

»Za sodelovanje v vladi dr. Stojadinovića smo se odločili po daljših razgovorih, in po proučitvi situacije. Razmere so takšne, da smo smatrali za svojo dolžnost do naroda in države, da sodelujemo s ciljem, da se narodu postopno vrne svoboda in demokracija ureditev. Kar se je v prvem tednu po nastanku nove vlade dogodilo, dokazuje, da hoče vlada zares izvršiti ta prvi del svojega programa.

Nato je govoril dr. Spaho, kako je muslimanski svet z veseljem sprejel vest o novi vladi in kako so se izjalovile intrige o razkolu in needinosti med njegovimi pristaši.

O ustvarjanju jugoslovenske narodne zajednice pa je dejal dr. Spaho, da je bila ustanovitev takšne formacije v načelu sklenjena že pred meseci. Še letos bo razširjen obseg dela v tem pravcu. Treba pa je, da se program še specifičira.

Dr. Andjelinić:

Kakor poročajo beograjski in zagrebški listi, se opaža v zadnjem času živahnije gibanje med voditelji JNS. Omenjajo se zlasti ta imena: Kosta Kumanudi, Boža Maksimović, Nikola Uzunović in tudi dr. Angjelinić, ki je glede nove situacije izjavil »Novostim«:

Definitivno stališče do vlade dr. Stojadinovića se more zavzeti šele po njeni deklaraciji. Če bo v resnici vlada pomirjenja, da di on za vlado. Če pa bi zopet začela s staro taktiko radikalov zaokroževanja Hrvatov, potem bo proti, kajti on more biti proti dr. Mačku, ne pa proti Hrvatom.

Dr. Angjelinić je nadalje dejal, da smatra sedanjo vlado v glavnem — ker da je sodelovanje dr. Korošca in dr. Spaha le lokalnega pomena. Sedanja vlada mora izbrisati svoj čisto radikalni karakter.

Sicer pa odhaja iz skupščine v senat in zato tudi ne more govoriti o nadaljnjem razvoju v skupščini.

Večeslav Wilder:

V Grubišnem polju je imel bivši poslanec JDS, SDS in popreje kmečko-demokratske koalicije Večeslav Wilder velik shod, na katerem je govoril o sedanji politični situaciji. Najprej je govoril o tem, kako se je preje vladalo z narodom, kako je prišlo do nove vlade ter nato postavil vprašanje: Kaj bo sedaj?

Predvsem ni vrnitve, je dejal Wilder, v stare čase, ko so se narodu vsiljevali dragi eksperimenti. (Pri nekaterih teh je sodeloval tudi g. Wilder. Op. ured.) Nadalje se mora konstatirati, da od zgoraj navzdol se ne morejo ustanovljati stranke, temveč le od spodaj navzgor.

Sedanja vlada je vlada pomirjenja in pomeni napredek. Mora pa dejansko dokazati, da je za pomirjenje in zato mora dati svobodo tiska in nov volilni red. Nova vlada mora pomeniti postopno demokracijo.

Drugi govorniki so naglašali, da laže vsakdo, kdor trdi, da so Hrvati proti tej državi.

Notranja ureditev države kardinalno vprašanje

V uvodniku pravi »Obzor«, da je nova vlada sicer delovna vlada, da reši najvažnejša državna vprašanja in da izvede »pomirjenje duhov«. S tem pa ni rečeno, da se ne bi mogla sedanja vladna koalicija še poglobiti in razširiti, ker je kljub temu, da so bili radikali centralisti, SLS in spa-

novci pa decentralisti, bilo med temi strankami vedno ožje sodelovanje.

Pač pa treba računati s tem, da bo vlada odpravila formalno prepoved strank, da bodo strankarski forumi imeli zadnje besedo v ustanavljanju blokov (vladnega in opozicionalnega), ki se zdita »Obzoru« verjetna.

V glavnem pa bo šla delitev političnih sil na dve skupini: centralistično-unitaristično in decentralistično-avtonomistično, od katerih pa bo vsaka imela mnogo nijans.

Ko se spominja »Obzor« starih in nevarnih bojev, ki so zaradi teh vprašanj nastali, pravi, da so vedno vsi Hrvati in Srbi to državo hoteli in da je bila neenotnost le glede tega, kakšna bo ta država.

Danes pa je položaj ugodnejši, ker smo vsi prišli do prepričanja, da je pošten kompromis edina rešitev. Ni več na srbski strani resnih politikov, ki bi bili hegemonisti in ni več Hrvatov, ki bi bili separatisti. Zmagala je srednja linija državotvornosti in medsebojnega spoštovanja s priznavanjem popolne enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Vprašanje centralizma in federacije se omejuje na problem notranje ureditve in jugoslovanstvo je zazeljena sinteza v Strossmajerjevem duhu. »Federacija« ni več strašilo in simbol separatizma, temveč le neka oblika decentralizacije, odnosno samouprave.

Ni pa vprašanje notranje ureditve najnujnejše, ker je sedaj potrebna »Treuga Deica«, da se v mirnem razpoloženju omogoči končni sporazum.

Debata zaradi blokov

Ali pride do blokov ali ne, o tem vprašanje se na široko razpravlja v jugoslovanškem tisku. Te vesti si dostikrat nasprotujejo, in celo v istih listih. Tako je »Vreme« poročalo, da se opozicionalni blok že formira, drugi dan pa je poročalo, da dr. Maček tega bloka noče, ker da hoče ohraniti hrvatski značaj svoje stranke.

Beograjska »Pravda« pa je drugo vest »Vremena« še razširila ter pisala, da bo uvajanje političnih svoboščin privedlo do tega, da se bodo od dr. Mačka odcepile vse stranke, ki nimajo z njim čisto istega programa. Okoli dr. Mačka je le skupina strank, ki ima čisto svoje nazore o raznih aktualnih vprašanjih in zato se bodo te stranke v prvi priliki oddaljile od dr. Mačka, ki bo zato izgubil na politični moči. »Obzor« ostro nastopa zaradi tega proti »Pravdi« in pravi, da so to le intrige »Pravde«. Res so sicer razna mnenja v pokretu, ki združuje 90% vseh Hrvatov, toda vodstvo je le eno in en je politični cilj in ena tudi taktika. Ta enotnost pa bo tudi ostala.

Kako bodo glasovali v četrtek poslanci?

Splošno prepričanje je, kakor smo že včeraj poročali, da bo dobila vlada dr. Stojadinovića veliko večino. Deloma je to naravna posledica politične situacije, ki je šele v razvoju in ki zato ne favorizira korakov, ki bi mogli povzročiti prelom, deloma pa je tudi državna potreba, da se reši najnujnejši delovni program vlade.

Zato je razumljivo, da hočejo nekateri poslanci, da se postavi za izvolitev finančnega odbora edinstvena lista. Če pa bi prišlo tudi do več list, potem ti poslanci povdarjajo, da se glasovanje za te liste ne sme smatrati kot merilo sil, temveč le kot posledico, da se pri izvolitvah odborov ravna poslanci dostikrat le po osebnih momentih in po lokalnih interesih svojih krajev.

Živahno politično gibanje v Beogradu

JNS ne bo podpirala vlade

Beograd, 2. julija. b. V Narodni skupščini, kjer je vladalo par dni popolno zatišje in mir, se je moglo danes opaziti živahno vrvenje poslancev, ki v velikem številu prihajajo v Beograd, da prisostvujejo narodnemu delu, ki se pričakuje za četrtek 4. t. m. V vseh poslanskih krogih se je živahno debatiralo o politični situaciji, zlasti v kmečko-demokratskem klubu, ki ga vodi Venčeslav Wilder. Izjava, ki jo je dal v Sarajevu Mehmed Spaho, da je blok jugoslovenske radikalne zajednice, v kateri bodo radikali, Spaho in dr. Korošec, gotova stvar. Med poslanci so se gibali ves čas tudi bivši ministri v vladi g. Jevtića in se živahno razgovarjali z narodnimi poslanci o nadaljnji usodi Jugoslovenskega kluba narodni poslancev. Večina poslancev trdi, da je cepitev v klub gotova stvar. Po izjavi, ki so jo podali v teku zadnjih dveh sej tega kluba, je pričakovati novo dejstvo, da iz kluba izstopijo poslanci, ki so ožji pristaši Voje Lazića. Tej grupi pripadajo tudi bivši ministra Dimitrije Vujić in Dragutin Janković. Ker sta ta dva najzaupljivejša pristaša Bogoljuba Jevtića, se zdi, da bodo iz kluba izstopili tudi ožji pristaši Bogoljuba Jevtića ter bo večina poslancev na strani sedanje vlade. Ti poslanci, ki bodo tvorili skupino okoli 50 poslancev, bodo osnovali samostojni Jugo-

slovenski klub. Poleg te skupine bo iz Jugoslovenskega kluba še druga skupina okoli poslancev Janka Baričevića. Tej skupini pripadajo Milan Banjić, Srpk Vukanović, Bogdan Ercegovac in Tisa Dimić, Nikola Kabalin in Luka Kostrenčić. Ti poslanci, ki se bodo imenovali jugoslovenski fašisti, bodo verjetno tudi osnovali svoj klub, ki bo štel največ 10 članov.

Bogoljub Jevtić se je danes dopoldne ves čas mudil v parlamentu in se tam razgovarjal z ministrom Jankovićem in Vojo Lazićem. Nekateri ožji somišljeniki so v teh razgovorih razpravljali o bodoči listi kandidatov za skupščinske odbore. Veliko pozornost je vzbudilo tudi dejstvo, da je imel včeraj Jevtić sestanek s Stjepanom Čirićem, ki je trajal izredno dolgo. Velika živahnost se je včeraj in danes opazala v krogih Jugoslovenske nacionalne stranke, ki ima svoje prostore v ulici Kralja Milana. Tu so danes zborovali bivši predsednik vlade in predsednik vlade in predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Nikola Uzunović, Milan Srškić, Grga Andjelinić in Jurij Demetrović in nekateri narodni poslanci, ki se smatrajo še vedno za člane te stranke. Sodi se, da Jugoslovenska nacionalna stranka ne bo v nobenem slučaju podpirala sedanja vlada, da pa tudi ne bo sodelovala s poslanci Lazićeve skupine.

Senat se sestane v četrtek

Beograd, 2. julija. AA. Seja senata je sklicana za četrtek 4. julija t. l.

Delo na vladni deklaraciji

Beograd, 2. julija b. Danes dopoldne je bila v predsedstvu ministrskega sveta seja, komiteja ministrstev z nalogo, da izdela svojo vladno deklaracijo. Ugotovilo se je točno besedilo deklaracije, ki bo predložena v diskusijo Narodni skupščini.

Beograd, 2. julija b. Predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić je danes izdal in podpisal izjavo, s katero sklicuje za četrtek 4. julija Narodno skupščino z dnevnim redom, otvoritev Narodne skupščine z ukazom kraljevega namestništva.

Reorganizacija Drž. loterije

Beograd, 2. julija b. Uprava drž. razredne loterije je izdala reorganizacijo nadaljnje postopanja pri zrebanju te loterije. Po novem načrtu, ki bo stopil v veljavo pri prihodnjem kolu, se bodo zvišali dobitki, ki znašajo sedaj 220 milijonov dinarjev, na okroglo 700 milijonov dinarjev. Zvišale se bodo tudi druge premije, število srečk ostane neizpremenjeno in sicer 100.000, med tem ko bo zadelo 45.000, torej malo manj ko polovica. Uprava loterije se bavi tudi z vprašanjem, da bi uvedla tudi osminke srečk, katerih cena bi bila 25 Din.

Naš tobak za Poljsko

Beograd, 2. julija. AA. Te dni je bil dosežen sporazum o prodaji 1.236.000 kg tobaka v listih poljskemu tobačnemu monopolu. Poljski tobačni monopol stalno kupuje naše južno-srbske in hercegovo-dalmatinske tobake že od leta 1924. Ta največji nakup ravnateljstva poljskega monopola dokazuje, da se je naš tobak na tržišču poljske republike že popolnoma udomačil in da lahko s svojo kakovostjo in ceno tekmuje s tobakom ostalih konkurenčnih držav.

500 srednješolcev več nego lani

K našemu poročilu o uspehih na ljubljanskih srednjih šolah, ki smo jih objavili na Vidov dan, naj podamo še nekaj izpopolnjujočih podatkov, ki naj osvetlijo splošen uspeh na vseh srednjih šolah v Sloveniji.

Kranj: gimnazija: Izd. 387, popr. izp. 130, padlo 84, neocenjeni 3, skupno 405 fantov in 208 deklet; vseh 613.

Gimnazija v Novem mestu: Izd. 273, popr. izp. 68, padlo 31, neocenjena 2, skupno 264 fantov in 109 deklet; vseh 373.

Gimnazija v Celju: Izd. 649, popr. izp. 139, padlo 78, neocenjeni 3, skupno 583 fantov in 286 deklet; vseh 869.

Gimnazija v Murski Soboti: Izd. 220, popr. izp. 79, padlo 20, neocenjenih 5, skupno 228 fantov in 96 deklet; vseh 324.

Ljubljana, mestna gimnazija (licej): Izd. 500, popr. izp. 136, padlo 48, neocenjenih 7, vseh 691 deklet.

Škofijska gimnazija, Sentvid: Izd. 297, popr. izp. 53, padlo 5, neocenjeni 4; vseh 359 fantov.

Uršulinska gimnazija v Ljubljani: Izd. 70, popr. izp. 21, padlo 6, neocenjeni 2; vseh 99 deklet.

Učiteljska šola v Ljubljani: Izd. 168, popr. izp. 28, padli 3, neocenjeni 3, 77 fantov in 125 deklet; vseh 202 (obstoji zdaj samo tretji, četrti in peti razred).

Na vseh šolah je bilo letos za 550 več učencev kakor lani. Tudi skupen uspeh je za dva in pol odstotka boljši. Izboljšanje uspeha izvira zlasti od tod, da je bilo lansko jesen nastavljenih večje število učiteljev.

Kraljevski namestnik dr. Radenko Stanković na Bledu

Bled, 2. julija. AA. Danes je prispel na Bled kraljevski namestnik dr. Radenko Stanković, ki bo na Bledu prebil poletje. Dr. Stanković se je nastanil v vili »Beli dvor«.

Upokojitve poslanikov

Beograd, 2. julija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so z ukazom kr. namestnikov, na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanega ministra vpokojeni:

Peter Pesić, izredni poslanik in pooblaščen minister prve skupine na razpoloženju;

dr. Leonid Pitamic, izredni poslanik in pooblaščen minister druge skupine prve stopnje na razpoloženju, in

dr. Lujo Bakotić, izredni poslanik in pooblaščen minister druge skupine prve stopnje na razpoloženju.

Predsedstvo Narodne skupščine na Oplencu

Beograd, 2. julija. AA. Predsedstvo narodne skupščine s predsednikom Stevanom Čirićem na čelu odide jutri v sredo 3. julija ob štirih popoldne na Oplenac, da se pokloni spominu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Nadaljevanje pogajanj za dobavo premoga

Beograd, 2. julija b. Jutri dopoldne se nadaljuje v prometnem ministrstvu početo pogajanje med podjetji naših premogokopov in ministrstvom za promet zaradi nabavljanja premoga za državna podjetja. Od Trboveljske družbe se bodo pogajanj udeležili g. ravnatelj Rihard Skubie in pa direktor Vrhunc.

Napredovanja

Beograd, 2. julija b. V 4. skupino I. stopnje so napredovali Josip Rus, sodnik sresk. sodišča v Ljubljani, Franc Soš, starešina sreskega sodišča v Mokronogu, Alfonz Šerturta, starešina sreskega sodišča v Ribnici, Franjo Gorenj, starešina sreskega sodišča v Gor. Radgoni, Nikola Antitan, namestnik drž. tožilca v Celju, dr. Albin Juhart, namestnik drž. tožilca v Celju, dr. Julij Felbacher, namestnik drž. tožilstva v Ljubljani, Franc Juhart, sodnik sreskega sodišča v Mariboru, Valentin Bidovec, sodnik sresk. sodišča v Ljubljani, dr. Vladimir Muha, sodnik sreskega sodišča v Ptujju. V 6. skupino so napredovali: Viktor Muršič, računovodja pri apelacijsk. sodišču v Ljubljani, Alojz Uršič, višji pisarniški oficijal pri sreskem sodišču v Ptujju, Josip Alt, višji oficijal okrajnega sodišča v Ljubljani, Ivan Drama, višji oficijal pri sreskem sodišču v Slov. Konjicah, Josip Kantelj, višji oficijal pri sreskem sodišču v Krškem, Božidar Kril, višji oficijal pri sreskem sodišču v Ljutomeru, Josip Šink, oficijal sreskega sodišča v Ormožu, Franc Lavtizar, oficijal pri sreskem sodišču v Celju, Rudolf Bižal, oficijal v Slovenski Bistrici.

Namestitve

Beograd, 2. julija b. Za šefa računovodstva pri kmetijskem ministrstvu je postavljen viš. inspektor ministrstva financ o za znanstvenega referenta v Brezicah je postavljen dr. Stanko Černele.

Slovanska pesem v religiji

Dne 29. t. m. se je vršil sestanek vseh cerkvenih glasbenikov in predstavnikov cerkvenih glasbenih društev v državi. Na tem sestanku je predaval vodja zbora prof. Višošević. Namen sestanka je bil, da se osnuje v naši državi državna zveza za katoliško cerkveno glasbo v Jugoslaviji. Udeležili so se sestanka mnogi največji in najpomembnejši skladatelji in skoraj vsi regenskorji iz vseh škofij države.

Rezultat informativnih razgovorov je bil ta, da je sedaj Zveza v bistvu osnovana in da se je že formalno pripravljali odbor za ustanovni občni zbor, ki bo sklican za 23. novembra v Zagreb. Predsednik tega pripravljalnega odbora je prof. Vekoslav Višošević, hkratu pevovodja Ciril-Metodovega zbora. Zastopanih je več Slovencev, obenem pa so zastopani tudi predstavniki iz vseh jugoslovenskih škofij razen štirih, ki bodo svoje predstavnike še naknadno imenovali. Na tem sestanku je bila sprejeta ta-le

resolucija:

Ustanavlja se Zveza za katoliško cerkveno glasbo v Jugoslaviji, ki naj obsega vso glasbo, produktivno in neproduktivno, vokalno in instrumentalno, vključno tudi organistovski službo, z namenom, da Zveza stremi za zedinjenjem tistih sil, ki so si postavile za nalogo kultiviranje in gojitve cerkvene glasbe v duhu liturgije ter na podlagi odredb sv. Cerkve. Potemtakem

v okviru in po načelih katoliške akcije in kot njena koordinirajoča sila.

Ciril-Metodovski zbor, ki ga večše vodi imenovani gosp. profesor, izdaja tudi svoje glasilo, Ciril-Metodijski Vesnik. Njegov urednik je pevovodja zbora, ki je hkratu poklicni novinar.

Upamo in pričakujemo, da malenkostno nerodnost, ki jo je zagrešil naš glasbeni poročevalec, ne bo kalila prijetnega občutja, ki ga zboru in njegovemu pevovodji želimo ob bivanju v Sloveniji. S svoje strani pa odlične pevece zagotavljamo, da so nam vselej dobrodošli in da bomo skušali po svojih močeh pravilno ocenjevati in bratsko pošteno poudariti njih veliko kulturno delo, ne le na polju cerkvene glasbe, ampak tudi na polju medsebojnega zblizanja in sporazumevanja, za kar naj nam bo uprav glasba tista nevidna vez, ki je in ostane najbolj trajna.

Samo neodvisen tisk je resničen izraz narodove volje in njegovega hotenja! Zato naročajte, širite, sodelujte in inserirajte v lastnem glasilu: »Glas naroda«!

Prisrčno slovo papeževega legata dr. Hlonda

V upanju, da bo visoki odposlanec pri sv. Očetu zastavil svojo besedo za naše neosvobodjene brate, se je Ljubljana poslovila od kardinala dr. Hlonda

Ljubljana, 2. julija.

Primas Poljske, legat kardinal Hlond, je po povratku z Rakovnika danes obiskal religiozno umetnostno razstavo pri Uršulinkah v Ljubljani, nakar se je podal v škofijski dvorec. V Križankah, pri Uršulinkah in pred Skofijo je papeževega legata pozdravljalo naše občinstvo, ki ga je tudi spremljalo na vsej poti proti postaji.

Na postaji je bila že pred prihodom visokega dostojanstvenika postrojena častna vojaška četa in vojaška godba ter zbranih mnogo predstavnikov raznih oblasti. Ob vesti, da prihaja Njegova Eminenca, se je zbranega občinstva lotil živahen nemir. Vojaška godba je zaigrala, častna četa se je postavila v pozor in general Nedeljković je papeževemu legatu poročal. Nje-

pravo do izražanja v svojem jeziku in do prejetanja verskih dobrin v materinem jeziku. V zadoščenje in ponos nam je, da ob tej priliki lahko ugotovimo, da se je slovenski narod vzle težkim in vsaj na zunanji usodnim razmeram pokazal v tem vprašanju brezkompromisno enotnega. Dovolili si pa pač bomo v okviru možnosti in v soglasju z zakonskimi predpisi, sporočiti našim čitateljem vsebino spomenic, ki so bile izročene Njegovi Eminenci. Za danes naj pa samo naglasimo, da so zastopniki vseh društev brez ozira na svetovni nazor ali politično orientacijo poudarili eno samo željo: prošnje vsega slovenskega naroda, da naj Njegova Eminenca kot Slovan pri Sveti stolici skuša izposlovati tako zanimanje za naša narodna

Kardinal dr. Hlond, divizionar g. Nedeljković ban g. dr. Puc ob slovesu na ljubljanskem kolodvoru.

gova Eminenca je z našim pozdravom stopil pred četo, ki mu je krepko odgovorila: »Bog Ti pomogao!« V spremstvu bana dr. Dinka Puca z vsemi načelniki in šefi posameznih oddelkov in odsekov, je nato ljubeznivo sprejemal spontane ovacije občinstva. Med navzočimi smo opazili poleg civilnega klera zastopnike vseh redov, ki imajo svoje domove na ozemlju Dravske banovine, nadalje predsednika apelacijskega sodišča g. Vrančiča, višjega drž. tožilca g. Grassellija, vršilca dolžnosti pravobranilca g. dr. J. Vidmarja, vršilca direktorja pošte in brzojava g. dr. Tavzesa, finančnega direktorja g. Sedlarja, direktorja državnih železnic g. Cugnusa, msgr. Ujčiča in poleg mnogih drugih v mladeniški živahnosti titularnega nadškofa, našega knezoškofa g. dr. Bonaventura Jegliča.

Papežev legat je po obhodu vojaške čete stopil k vsem posameznim zastopnikom in delegacijam ter se je nato burno pozdravljal in obsipal s slovenskim cvetjem — rdečimi nageljni — podal v salonski voz. Z njim so poleg njegove suite vstopili ban dr. Dinko Puc s tajnikom g. dr. Brolihom. Razen teh oficijelnih zastopnikov so visokega cerkvenega kneza na potovanju spremljali za društvo prijateljev poljskega naroda kustos dr. Fran Stele, za direktorjo drž. železnic g. Rasberger, za poljski klub gosp. Haslakiewicz, nadalje za odbor evharističnega kongresa g. Martelane in msgr. Slavič ter predsednik odbora dr. Zitko in profesor v pok. gosp. dr. Anton Mlakar.

Že v večeršnjem poročilu smo naglasili, da ne smatramo prisotnosti papeževega legata v Sloveniji samo za versko manifestacijo, ampak smo prav zato, ker je Njega Svetost delegirala na to pomembno slavje slovenskega človeka, prepričani, da želi Sveti Oče Pij XI. tudi slovenskim narodom vzlic vsem neprilikam in težkočam, ki mu padajo na pot, dati osnovno

vprašanja, ki bodo katoliški veri in Jugoslovonom v prid.

Ko je papežev legat vstopil v salonski voz, se je vsulo na njegovo okno cvetje. V resnični ginjenosti in razigrano topli prisrčnosti je lovil naše slovenske nageljne in jih sipal na naša dekleta v narodnih nošah. Razumljivo je, da so iz svežih grl kakor čista studenčnica neprenehoma vrela vzkliki: »Živela bratska Poljska! Živel primas slovenske Poljske! Njegova Eminenca je s priklanjanjem in z mahanjem rok skušal dati izraza zahvale vsem tem prisrčnim ovacijam.

Bil nam je kot sin preprostih staršev tem bolj blizu, ker se zavedamo, da smo Slovenci preprost narod delovnega ljudstva in ne ljubimo visokih kretenj in lažnjivih besedi. Zato se je tudi v pravilnem pojmovanju naše duševnosti zahvalil papežev legat našemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu s preprostimi besedami: »Et ego omnibus gratiam ago.« (Tudi jaz se vsem zahvaljujem.) Bližnja okolica, ki je čula te besede, je pričela navdušeno vzklikati Njegovi Eminenci in ga posebej opozarjati, naj ne pozabi tolmaiti ne le iskrenega verskega čustovanja, ampak še posebej našega nacionalnega občutja pri Sveti stolici.

Vzklikanja ni bilo ne konca ne kraja in cveteči dež je rosil na vlak kakor živa voda liste naše večne misli, da smo člani velike slovenske zajednice, ki je ne more in ne sme prezreti niti politika lajskih diplomatov, niti politika visokega klera. Papežev legat je po svojem vedenju dokazal, da je naša čustva popolnoma razumel in da jih je tudi ne le zaradi formalnega poslanstva, ampak kot Slovan pripravil pri Sveti stolici zastopati. Ob tej zvesti in v tem znamenju mu ključemo: »Blagoslovljen, ki si prišel v imenu Gospodovem!«

Damjanovič, Koloman Poverzanovič, Marcel Kolin pri Miroslav Friedmanu.

Potreba izseljenskih domov

Na zborovanju je bilo zlasti govora o turistični propagandi med izseljenci in ustanovitvi izseljenskega muzeja v Splitu, zlasti pa o važnem vprašanju naših revnejših povratnikov iz tujine, za katere bi bilo treba preiskrbeti in zgraditi izseljenske domove. V razgovor je posegel g. dr. Pavlakovič iz Zagreba, češ da organizacija ne ustreza potrebam izseljencev in da se mora prilagoditi socialnim prilikam. Napačno je, da ima samo propagandistični značaj. Treba bi bilo pokazati stvarne uspehe, katerih ni videti. Predsednik ga je zavračal, češ da javnost ne kaže razumevanja za to vprašanje, izseljenci-povratniki se težko spet doma privadijo, tisk kaže malo razumevanja kakor tudi odločilni činitelji. Glavno je, da se najprej vzbudi zanimanje za izseljensko vprašanje.

Pametna uporaba izseljenskega kapitala

V drugem delu zborovanja popoldne so delegati razpravljali o perečih vprašanjih, zlasti o repatriaciji in načinu kolonizacije izseljencev v domovini. Pri tem je bilo sproženo pred-

vsem vprašanje pametne uporabe našega izseljenskega kapitala. Organizirati bi bilo treba narod zlasti ob Jadranu in ves izseljenski kapital. Pri nas nimamo niti primitivne industrije za konzerviranje rib niti ribarnice niti primerne hladilnice. Vse to bi se dalo doseči z izseljenskim kapitalom. Izredne važnosti za izseljence bi bili zlasti izseljenski domovi, v katerih bi našli mesta naši revni povratniki. Izseljenske vloge bi bilo treba zaščititi z ustanovitvijo posebne izseljenske banke. To zadevo bo podrobneje obravnaval poseben odbor, ki je bil izvoljen na zborovanju. Soglasno je bilo dalje sklenjeno, da pristopi Zveza k delavni organizaciji Jugoslovancev v tujini, ki ima svoj sedež v Zagrebu.

Potreba sodelovanja

Med drugim se je zlasti naglašala potreba sodelovanja izseljenskih organizacij po svetu z domovino, predvsem pa potreba, voditi evidenco o vseh naših ljudeh, ki žive v tujini. Zanimivo je bilo poročilo ameriškega delegata Mladinea o našem izseljenstvu v Ameriki in o stikih med domačim in izseljenskim tiskom; prav tako pa tudi poročilo predsednika Zveze jugoslovanskih izseljencev v Franciji g. Glavnika iz Metzsa.

Na koncu zborovanja je bil sprejet sklep, da je treba energično delati za izvedbo sklepov sekcijejskega kongresa leta 1933.

Katedralni Ciril-Metodov pevski zbor iz Zagreba

Zločinski napad na brezposelnega delavca

Ljubljana, 2. julija.

Danes ob 10. dopoldne sta šla čez Vodovodno in Tyrševo cesta Škrjanc Leopold in neki neznanec po polju in med njivami. Šta sta iz mesta proti Ježici. Tu sta se nekaj spričkala. Neki kmet, ki je na polju delal, je videl, kako je Škrjanc Leopolda spremljevalec udaril s kammom po glavi. Že pri prvem udarcu je ta padel nezavesten, potem ga je pa še naprej obdelaval s kammom. Nato je pa neznanec hladnokrvno odkorikal čez polje. Kmet, ki je to videl, pa je šel na mesto napada, kjer se je nabralo tudi mnogo ljudi. Škrjanc je ležal pobit na tleh. Imel je veliko rano preko levega očesa in na glavi. Udarec mu je prebil vso črepinjo in je rana smrtonovarna. Vso stvar so hitro javili orožnikom, čeprav se je dogodek pripetil še v mestnem okolišju. Prilicili so tudi rešilni avto, ki je došel ob 10-57 na mesto. Ko so ranjenca preiskali, so ugotovili identiteto. Leopold Škrjanc je 46letni brezposelni delavec iz Radomelj pri Domžalah. Kako je prišlo do napada, še ni natančno znano. Vsa ulica je živahno razpravljala o nenavadnem in strašnem dogodku. Baje je vzrok napada neka ženska. Koliko je na tem resnice, bo ugotovila preiskava. Škrjanc je bil prepeljan v bolnico, kjer se nahaja v brezupnem stanju.

Blazna mati vrgla svoja otroka v vodnjak

Kranj, 2. julija.

35letna kmetica Marija Kalanova iz Gornje vasi pri Podbrezjah je že dalje časa kazala znake duševne zmedenosti. V svojem drugem zakonu z Al. Kalanom je imela dva, iz prejšnjega pa tri otroke. Ko je ponoči odšel njen mož od doma po nekih opravkih, je začela žena bloditi po vrtu, nenadoma pa se je vrnila v hišo in zgrabila 4letnega Lojzka in 4mesečno Misko ter ju vrgla v domačo »štirno«. Po mozevi vrnitvi mu je hladno dejala: »Lojz, otroka sem zagnala v štirno!« Obe trupelci so potegnili iz vodnjaka mrtvi, blazna ženska pa oddali v opazovalni oddelek splošne bolnice v Ljubljani.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! — Branibor se briga zanje. — Pristopajte!

Zborovanje Zveze izseljeniških organizacij

Ljubljana, 2. julija.

Včeraj dopoldne in popoldne se je v Delavski zbornici vršilo 6. glavno zborovanje delegatov in zastopnikov petdesetih izseljenskih društev iz naše države in inozemstva, ki so člani Zveze izseljenskih organizacij. Zborovanje je otvoril predsednik senator Milan Marjanovič iz Zagreba in pozdravil vse prisotne delegate. Navzoči so bili zastopnik ministrstva za socialno politiko dr. Vladimir Barac-Repenski za izseljenski komisariat iz Beograda, zastopnik banke uprave Juraj Kučić iz Zagreba, D. F. Andričević, tajnik Orisa (Organizacij izseljencev) iz Zagreba ter zastopnik Sarajeva, Benko-Grado Artur iz Gospiča, Marko Babović, Ivo Lupis Vukić iz Zagreba, časnikar Ivan Mladinec iz Newyorka, Marijan Pravdica iz Kraljevice za nadzorni odbor Orisa, Marijan Fišer za izseljenski komisariat, Ambrož Stričić iz Rečice pri Karlovcu, Hinko Sirovatka iz Osijeka, Milostislav Bartulica iz Vignja, za narodni izseljenski odbor iz Ljubljane g. Vladimir Kravos, predsednik Zveze jugoslovanskih izseljencev »Kraljevič Andrej« Anton Glavnik in predsednik Dru-

štva jugoslovanskih delavcev Mijo Kolakovič iz Luksemburga. V zvezi so včlanjene vse naše glavne izseljenske organizacije iz naše države, Evrope, Južne Amerike, Avstralije in Zelandije. Najmočnejši izseljenski center je v Splitu. Po podanem tajniškem in blagajniškem poročilu je izrekla skupščina upravi razrešnico.

Predsednik se je nato spomnil tragične smrti Viteškega kralja, zborovalci pa so enodušno sprejeli pozdravne brozjavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vladne dr. Milanu Stojadinoviču, ministru za socialno politiko in narodno zdravje g. Nikoli Preki in načelniku izseljenske službe dr. Fedorju Arancickemu.

Pri volitvah je bila izvoljena nova osrednja uprava; predsednik Milan Marjanovič, podpredsedniki p. Kaz. Zakrajšek, Marko Babović, Andro Galinovič, tajnik dr. F. Andričević, blagajnik i urednik lista »Novi Iseljenik« Ambrož Stričić; odborniki Artur Berko-Grado, Uroš Bučić in Hinko Sirovatka; nadzorni odbor: Marijan Pravdica, Antun Nigojenič, Dušjin; razsodišče: Dr. Miloslavjevič, Vieko

Junij ima rekord v vročini in suši

Statistika, ki nam jo je izročil za mesec junij meteorološki zavod na ljubljanski univerzi kaže, da celih deset let v juniju ni bilo v Ljubljani tako malo padavin in takšna vročina kakor letos. Največ padavin je bilo v mesecu juniju leta 1925. (247,3 mm), leta 1926. (204,1 mm), leta 1929. (172,9 mm), leta 1931. (139,8 mm), leta 1933. (149,9 mm) in največ lanske leto 1934 (294,7 mm), najmanj padavin pa je bilo v letu 1928. (52,3 mm), l. 1930. (54,9 mm), l. 1932. (82,1 mm), najmanjšo stopnjo pa so dosegle padavine v letošnjem juniju, in sicer samo 26,8 mm. Največ je padlo dežja 17. junija (11,2 mm).

V letih, ko je bilo padavin največ, je bilo v okolici največ povodnji, v letih suše pa je bilo tudi padavin najmanj.

Največja vročina v juniju in sploh letos je bila na Vidov dan, 28. junija (38°), po drugih krajih Slovenije pa so zaznamovali še večjo temperaturo: v Radovici (Belokrajina ob hrvaški meji) 40,5° C, v Markoveth (Slovenska Krajina) 38,4° C, v Kranju 39,4° C, v Mojstrani 36° C, Rakitna je bila razmeroma hladna (33,2° C); Krško 35,3° C, Kamnik 35° C, Solčava 34° in Laško 38,2°. Vročina pa v juliju ne samo da ne popušča, ampak še narašča.

Dnevni dogodki

Današnji številki smo priložili čekovne poloznice in prosimo cenjene naslovljence, da nakažejo naročnino za mesec julij in eventualno še zaostalo naročnino.

Tiste cenj. naročnike, ki so že vplačali naročnino za več mesecev, pa prosimo, da položnico shranijo za poznejšo uporabo ali pa jo izročijo kakemu svojemu znanecu, ki bi se naročil na naš list.

Prosimo vse naše prijatelje, da s točnim plačevanjem naročnine »Glas naroda« podprejo in da ga v krogu svojih znancev priporočajo.

»Glas naroda« je neodvisen slovenski dnevnik, ki hoče v vsakem pogledu in na vseh kulturnih področjih biti res glas naroda.

UPRAVA.

Neljuba pomota. Zaradi izrednih okoliščin nismo mogli odposlati ponedeljske številke v Maribor in Celje. Prepričani smo, da se bodo razmere že v najkrajšem času normalizirale, zato prosimo vse naše naročnike in čitatelje, da nam zamude oprostite!

× Promocije na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Kar obstoji ljubljanska univerza, je bilo promovirano na tej univerzi za doktorje vseh skupaj 286. V šolskem letu 1934-1935 pa jih je bilo promoviranih za doktorje 20: 14 juristov, 2 filozofa in 4 tehnik.

× Promocija novinarja g. Otona Ambroža. Kakor smo na kratko že poročali, je na zagrebški univerzi promoviral na čast doktorja prava g. Oton Ambrož, bivši dolgoletni dopisnik »Novosti« in »Vremena« v Ljubljani. Kot akademik v Zagrebu je bil več let tajnik radikalnega akad. kluba »Slovanski Jug«. V novinarstvu je stopil zelo zgodaj, takoj po maturi. Začel je kot sodnik »Radikalnega glasnika« v Zagrebu, potem pa je bil več let dopisnik beograjski »Samoprava«. Nato je prestopil k informativnemu tisku in postal polkreditni novinar. V Ljubljani je zastopal dolga leta razen »Novosti« in »Vremena« tudi zagrebški »Morgenblatt« in beograjsko »Pravdo«. Kot novinar se je dr. Ambrož posebno izkazal v politični reportaži. Baval se je tudi v vprašanjem naših narodnih manjšin v Italiji ter je več let sam urejal tedenske bilten »Manjšinskega Presbiterja«. Ravno tako se je dr. Ambrož začel zelo zgodaj baviti s politiko, zastopajoč dosledno jugoslovansko politiko.

Kupujte domače blago
LITOPON „TITANIK“
originalno 30% no blago, odporno proti svetlobi, v vseh lastnostih popolnoma enakovredno najboljšim svetovnim inozemskim znamkam (holandskim in nemškim)
CINKOVO BELILO „BRILJANT“
vseh vrst: zlati, srebrni, beli, zeleni, rdeči in sivi pečet, v tu- in inozemstvu že skozi leta priznan prvovrsten domač proizvod, ki je najboljšim svetov. znamkam enakovreden.

× Vsem podružnicam sv. Cirila in Metoda! Vse podružnice prosimo, da zažgo na večer pred praznikom naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda kresove. Morebitni dohodki kresovanja so dobrodošli.

× Sokolsko društvo št. Vid n. l. ima v nedeljo 7. julija ob pol 16. svoj javni nastop na letnem telovadišču. Z našo številno udeležbo pri tej prireditvi bomo pokazali Sokolsko vzajemnost in bomo tako moralno podprli to agilno in vsestransko pomoči potrebno društvo. Zato v nedeljo vsi v št. Vid na Sokolsko prireditev.

× Glavni obtoženi v našiški aferi Adolf Schlesinger, Viktor Guttmann, Adolf Czuczka, Aleksander Božič in dr. Grgin so vložili pri osješkem sodišču predlog, naj bi jih izpustili iz preiskovalnega zapora, da bi se branili v svobodi. Sodišče tega predloga ni sprejelo.

× Delikti pravnikov. V Zagrebu so obsodili nekoga advokatskega pripravnika, ki je defraudiral zaupani mu denar. Ob tej priliki je zagrebški advokat dr. Pollak priobčil članek o bedi odvetnikov, v katerem pravi, da prihajajo pravdniki v konflikt z zakonom zaradi izredno slabega gospodarskega stanja advokatskega stanu. Odvetniški posli so manjši za 66%, njih zaslužek pa za 80%. Svojega zaslužka pa pri več ko polovici klientov ne morejo iztirjati.

× Žrtve Save. V Savi je utonil delavec Stevo Milović ter neki 38 let stari neznanec, katerega identitete še niso mogli takoj ugotoviti. Po osebnem popisu nekaterih očividcev pa so ugotovili, da gre za nekoga Antona Pirnata, krojaškega pomočnika v Zagrebu.

× Porast srednješolcev v Zagrebu. Zagrebški časopis poročajo, da je v zagrebških srednjih šolah okoli 8600 dijakov in da se priglasijo vsako leto okoli 550 novincev, tako da bi bila potrebna v Zagrebu vsako leto nova srednja šola, da bi se mogla vzgoja in izobrazba srednješolcev vršiti pravilno.

× Pobegnili je v pižami. V Zagrebu je izginila 38 letna Kata Savič, učiteljica, doma iz Sarajeva. Sostanovalec so izjavili, da je odšla iz hiše v pižami in ni ničesar drugega vzela s seboj. Policiji so prijavili tudi, da je izginil brez sledu 10 letni Stjepan Torbica, učencec 3. razreda srednje šole.

× Službeni liste prinaša v svojem 52. kosu z dne 29. junija: Ostavko vlade dr. Jevtića Bogoljuba in imenovanje vlade dr. Stojadinovića Milana, Pravnih o dijaških letoviščih in Objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občinah Braslovče, Gornji Petrovci, Jakobski dol, Sedlarjevo, Sloven. Bistrica-mesto, Ščavnica, Šiška, Skofja Loka, Skofja vas, Tišina, Zavrč, Zminec, Zetale. V »Prilogi« je objavljen vpis 1 mlekarke zadruge v združni register in 23 izpremembnih vpisov. Razpisani sta 2 mesti pogodbenih zobnih zdravnikov za drž. prom. osobje pri direkciji državnih železnic

v Ljubljani za Maribor, nadalje pragmatično službeno mesto občinskega delovodje-pripravnika v Gorisnici pri Ptuj in pogodbeno mesto mesoglednika v Trzinu. Razpisana je oферna licitacija za dela in dobave v mestni narodni šoli za Bežigradom in nabavna licitacija za zdravilišče v Topolšnici. Poleg tega je v »Prilogi« še več dražbenih in konkurznih oklicev ter raznih objav.

× Zaradi meznega gibanja grafičnega delavstva je tudi pri nas zaostalo mnogo gradiva, ki ga prinašamo, kakor nam dovoljuje prostor.

× 620 izseljencev je obiskalo domovino. Poleg že javljenih 46 izseljencev, ki so prispeli dne 14., 24. in 27. junija iz Amerike, je prispelo na Vidov dan iz Holandije 100, iz Belgije 80, iz Francije 160 in iz Nemčije 200 izseljencev, tako da je znašalo njihovo skupno število 620.

× Slovenska matica opozarja svoje ljubljanske člane, da so njene redne publikacije za leto 1935 (štiri knjige) že izšle ter jih lahko osebno dvignejo vsak delavnik dopoldne in popoldne v društveni pisarni na Kongresnem trgu 7. Po 10. juliju bomo knjige dostavili članom na dom proti dostavnini 2 Din. — Uprava Slovenske matice.

× Občni zbor »Dobrotec«, obsirtnega podpornega društva poštnih nameščencev v Ljubljani, bo 4. julija t. l. ob pol 20. uri v veliki dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Gregorčičeva 27.

Ljubliana

DNEVNA PRATIKA

Sreda, 3. julija: Katoičani; Heliodor. — Pravo-slavni: 20. junija, Metodije.

DEŽURNE LEKARNE

Dr. Piccoli, Tyrševa c. 6, Hočevvar, Celovška cesta 62, Gartsus, Moste, Zaloška cesta 18.

* Trgovinski obrati poleti in ob praznikih Zdrženje trgovcev objavlja, da so na glavni skupščini 22. junija t. l. sklenili, da se uvede za mesec junij, julij in avgust poletni čas. Zato se bodo od 3. julija t. l. odpirale trgovine ob 3. uri popoldne, zapirale pa ob istem času kakor doslej, ker se naredba o odpiranju in zapiranju ne sme kršiti v tem smislu, da bi se obrati smeli zapirati eno uro kasneje. Ravno tako je skupščina sklenila, da se bodo v bodoče vsi trgovski obrati ves dan zapirali ob vseh zapovedanih in nezapovedanih cerkvenih praznikih, izzveniši v onih dneh, ko pade praznik na soboto ali na ponedeljek. Te dni bodo obratvalnice odprte do 12. ure popoldne. Ta sklep skupščine je odobrila Kr. banska uprava s odlokom z dne 28. junija t. l. št. VIII/No. 2371/41. Uprava združenja pozivlja članstvo, da se v bodoče ravna po gornjih navodilih in sklepah skupščine.

* Kaljenje nočnega miru. Uprava policije v Ljubljani razglasa: Vedno bolj pogoste so pritožbe zaradi kaljenja dnevnega in nočnega miru, ki ga povzročajo vozači avtomobilov in motociklov. Povod pritožbam je predvsem prekomerno hupanje tako podnevi kot ponoči in nepravilno izpuščanje plinov, posebno pri motornih kolesih starejšega tipa. Radi tega se lastniki in vozači avtomobilov ponovno opozarjajo na določila §§ 50 in 51 obveznega cestnega reda in § 12 mestnega cestnega reda s pripombo, da imajo varnostni organi nalog vsakega vozača motornih vozil, ki bi se ne ravnal po določbah navedenih §§, brezpogojno ustaviti in prijavit radi kaznovanja.

* Lastnike konj in volov opozarjamo, da bo v tem mesecu vojaški popis in pregled vse one živine, ki doslej v vojaške namene še ni bila pregledana. Vsi lastniki, ki imajo tako še nepregledano živino, se pozivajo, da to svojo živino najkasneje do 10. t. m. prijavijo v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-I, soba 3. Tamkaj je treba prijavit tudi vsako spremembo v lastništvu živine in ostalih prenosnih sredstvih, kakor n. pr. nakup, prodajo, pogin, poškodbo itd. Vsaka netočnost v tem pogledu je po voj. predpisih strogo kazniva.

* Cirilo-Metodijski zbor v Ljubljani. Po malen nespornostu in zaradi preobilice novinarskega dela je včeraj izšla v našem listu neljuba apostrofacija na račun Cirilo-Metodijskega zbora s strani našega glasbenega poročevalca gospoda Preloveca. V pojasnilo naj danes omenimo, da imenovani zbor goji cerkveno glasbo na ta način, da mora vsak posamezen pevec tekst tudi religiozno občutiti. Kar bi navzočnost nepevca, četudj glasbenega strokovnjaka, utegnila motiti zbranost članov pevskega zbora, je v statutih strogo odredeno, da se ne dovoli med petjem nikomur prisostvovati na koru. Da ni to nikak afont proti našemu poročevalcu, naj v dokaz navedemo samo dejstvo, da je isti zbor v Dja-kovu prekinil petje med mašo, ker so prišli na kor bogoslovci in se na poziv pevovodje niso takoj odstranili. O zboru samem, o njegovih koncertih v Sloveniji ter o njegovem pomenu v cerkveni glasbi, bomo še posebej poročali. Za danes naj samo omenimo, da zbor koncertira na povabilo zdraviliške komisije na Bledu, danes zvečer ob 21. na Bledu.

Maribor

MARIBORSKIM NAROČNIKOM!

Z današnjim dnevom smo pričeli list dostavljati po raznašalec še nekaterim, ki so ga doslej prejemale po pošti. — »GLAS NARODA« izhaja vsak dan in ga bodo naročniki prejemale tudi v ponedeljek z vseni najnovjšimi političnimi, dnevnimi in sportskimi vestmi. — Ponovno prosimo vse naše naročnike, naj nam vsako nerednost v dostavi lista takoj sporoče. Hočemo, da so naši naročniki pošteženi kar najbolje! — Mariborsko uredništvo in uprava »GLASA NARODA« sta na Aleksandrovi cesti 16. Uradne ure so od 8. do pol 13. in od 15. do 18. ure.

△ Naj bo srečno! V Mariboru sta se poročila stavbenik tvrdke Kiffman g. Tone Čas in uradnica odvetniške pisarne dr. Rosine gđ. Nada Ličen. Mlademu paru tudi naše iskrene čestitke!

△ Nočna lekarniška služba. V sredo imata nočno lekarniško službo Kónigova lekarna na Aleksandrovi cesti in Minařikova lekarna na Glavnem trgu.

△ Promenadni koncert bo drevi ob 20. uri v mestnem parku. Igrala bo godba žel. uslužbencev in delavcev pod vodstvom g. Schönherja.

△ Tujski promet. V juniju je bilo pri mariborski policiji javljenih 1882 tujecev, od teh je bilo 663 inozemcev.

△ Rokorborbe. V ponedeljek zvečer sta se borila para Bognar : Janež ter Črna maska : dr. Audersch neodločeno. V dveh odločilnih borbah je v prvi Bolgar Belič premagal v 16. minuti Zida Faktorja, v drugi pa Poljak Šerbinski v 16. minuti Jugoslavana Markovića.

△ Arzenik. V Libeličah pri Dravogradu je v samomorilnem namenu zaužila 29-letna posestnica Roza P. večjo množino arzenika. Po hudih in dolgotrajnih mukah je umrla.

Neveste!

Predno kupite pohištvo in druge stanovanjske potrebščine, ogledajte si moje bogato zalogo. — Vzamem v odplačilo tudi hranilne knjizice

E. ZELENKA, trgovina pohištva MARIBOR, Ulica X. oktobra

△ Iz policijske torbe. Policiji je prišel v roke delavec Konrad P., ki je vlomil v ponedeljek v mlin posestnika Galnerja pri Zg. Kungoti in mu odnesel 3000 Din gotovine. — Veliko nehvaležnost je izkazal svojemu stanovalcu Alojzu Grilu na Koroški cesti neki Rudolf Č. Ko se je od njega odselil, mu je odnesel razno obutev, obleko in nekaj pohištva v vrednosti okoli 600 Din. — Tatovi koles še vedno ne mirujejo. V ponedeljek popoldne so na Kralja Petra trgu ukradli raznašalec Jožefu Gregorčiču dvokolo vredno 1000 Din. Kolo je znamke »Waffenrad« in ima evidenčno številko 96985 — Služitelj Alojzu Medvedu je nedko vlomil v njegovo stanovanje na Jugoslovanskem trgu in mu odnesel mimo para zlatih uhanov tudi 400 Din v gotovini.

Surov napad na ulici

Neznani trije zlikovci so v ponedeljek ponoči okoli 23. ure na oglu Čopove ulice in Kamniške ceste napadli in oropali 24-letnega trg. pomočnika Adolfa Kampla iz Ptuja. Najprej so ga podrli na tla, ko se je pa Kamp branil, je eden izmed napadalec potegnil nož in ga zabodel v lice. Napadalec so zbežali, ko so videli, da hite napadenemu na pomoč ljudje. Iz sukniča so mu ukradli listino z raznimi dokumenti ter okoli 100 gotovine. Kamplove poškodbe so resne in so ga morali prepeljati v bolnišnico. — Ker je bilo v tej ulici, ki je zelo slabo razsvetljena, izvršenih več vlovov in napadov, je želja stanovalec, naj bi poskrbeli za boljšo razsvetljavo in naj bi se pojačila varnostna služba.

Za čarodeja se je izdajal

Pred sodiščem se je zagovarjal 43-letni brezposelni krojač Josip Muršec iz Maribora, ker je izvršil več tatvin. Razen tega se je na delu izdajal za čarodeja ter ponarejevalca tisočakov in na ta način izvalil od lakhovernežev mnogo denarja. Obsojen je bil na 7 mesecev zapora. Brezposelni delavec Janez H., ki je svojedobno vlomil v garderobo ISSK Maribora, pa je bil obsojen na 5 mesecev zapora, pogojno na dve leti.

Celje

■ Senjsko-modruški škof v Celju. V samostanu pri Sv. Jožefu se že nekaj dni mudi novi senjsko-modruški škof g. dr. Burić, da bi se v tišini pripravil za konsekracijo in intronizacijo.

■ Ne zaupajte vsakomur! Šofer š. in sin trgovca F. v Celju sta dobila na limanice nekoga kmeta, ki sta ga pregovorila, da jima je dal knjižico Ljubljanske kreditne banke z vlogo 85.000 dinarjev, da bi jo s svojimi odličnimi zvezami, s katerimi sta se hvallala, dobro prodala. Mladenica sta šla s knjigo v Zagreb, jo spravila v promet, si kupila avtomobil in začela veseljačiti. V ponedeljek zvečer sta se pripeljala v Celje, kjer ju je takoj prišla policija in spravila pod ključ.

■ Celjsko pevsko društvo. Na zadnjem, 42. rednem občnem zboru delavnega in odlikovanega CPD, je bil zopet izvoljen za predsednika g. Konrad Fink. Društvo ima 58 vnetih članic in članov, ki so zadnje poslovno leto sedemnajstkrat javno nastopili pod vodstvom g. Peca Segule.

■ Borza dela. Za zaključek zadnje deкаде v juniju je bilo v evidenci 356 brezposelnih, med njimi 55 žensk. Prijav je za dva manj nego 20. junija.

■ Tuji v Celju. Letos je bilo junija v Celju 1035 tujecev (715 Jugoslovancev in 320 inozemcev), maja pa 1044, a lanj junija 899. V primeri z lanskim letom je napredek za 136 oseb.

■ Mrli v juniju. Junija je umrlo v Celju 30 ljudi, od teh 27 v bolnišnici, 3 pa v mestu. V okoliški občini je bilo 9 mrtvih.

■ Promocija. Na ljubljanski univerzi je bil promoviran za doktorja prava g. Pavel Schwab iz Celja. Čestitamo!

■ Odvetniški izpit je položil s prav dobrim uspehom pri apelacijskem sodišču v Ljubljani g. dr. Karl Urech, advokatski pripravnik v pisarni g. dr. Zangergerja v Celju. Čestitamo!

■ Ciril-Metodijski kres na Starem gradu zaržege moška in ženska podružnica CMD v Celju jutri dne 4. t. m. o mraku. Na sporedu je govor in petje.

■ Zveza lesnih delavcev in sorodnih strok bo imela 6. julija ob sedmih zvečer svoj izreden občni zbor v Delavski zbornici.

■ V nedeljo bodo pekli. Združenje pekov v Celju poroča, da bodo peki v Celju in okolici pekli tudi v nedeljo dne 7. t. m., ker bi drugače ne zmogli peke zavoljo velikega navela, ki ga pričakujejo o priliki kongresa »Svobodec« v Celju.

Gradnjo bežigradske šole bodo nadaljevali

Ljubljana, 2. julija.

Predsednik ljubljanske občine je naročil, naj se delo pri gradnji nove moderne šole za Bežigradom takoj nadaljuje. Gradnja je bila ustanovljena zaradi nezadostnih denarnih sredstev. Ta vest bo razveselila naše obrtnike in pridobitnike, posebno pa številne brezposelne delavce.

Skazil mu je obraz Smrtni vbodljaj

Ljubljana, 2. julija.

Pred sodiščem se je danes dopoldne zagovarjal 22-letni Jože Markelj z Velikega Gabra na Dolenskem. Ker je fant pri vojaki v Skofji Loki, je bila razprava razpisana za Ljubljano. Obložen je bil, da je 29. januarja lansko leto na Kopačiji pri Sentvidu na Dolenskem z nožem prizadejal Strekelju Antonu na nosu 6 cm dolgo urednico na levi nosnici, ustnici in na bradi in ga tako telesno poškodoval, da je ostal poškodovanec obraz trajno skazen.

Omenjena dne se je pred gostilno Franca Drakserja na Kopačiji pri Sernem razvil zaradi deklet med fanti pretep, katerega žrtev je postal 50-letni Anton Strekelj, ki je hotel plesati z mladimi dekleti, pa so se mu mladi fantje hoteli osvetliti. V pretepu je Strekelja mahnil nekdo z nožem v nos, danes pa je bil Strekelj priča, da ga je sunil z nožem omenjeni Markelj.

Strekelj: »Meni, staremu norcu se res ne spodobi, da bi z mladimi dekleti plesal.«

Državni tožilec je obtožil Marklja zločina teške telesne poškodbe, ker se smatra za tak zločin tudi, če kdo komu prizadeva lažjo poškodbo, pa mu skazi obraz. Kot tako so ocenili poškodbo tudi zdravniki, sodniki pa so se danes prepričali, da priča Strekelj nima tako skazenega obraza, da bi poškodbo lahko smatrali za težko. Osumljenec je priznal krivdo, zagovarjal pa se je, da je to storil v silobranu, ker ga je Strekelj udaril poprej s polenom po glavi.

Sodniki so spoznali Marklja za krivega zločina lažje poškodbe in so ga obsodili na 2 meseca strogega zapora in na povračilo stroškov za bolečine.

—o—

Na Rakični nad Borovnico je 36-letni posestnik Tom Korošec z dvema kmetskima fantoma stražil mrliča. Pri straženju pa so od popodne do večera popili veliko množino žganjice, ki so jo napravili iz treh litrov spirita. Korošec je pozno zvečer precej vinjen odšel domov, kamor ga je pa prišel terjal Andrej Kovačič za 60 dinarjev. Zaradi teh šestdesetih dinarjev sta se hudo sporekla, tako da sta se pričela tudi pretepati. V pretepu je Kovačič vrgel Korošca na posteljo, ta pa je zagrabil na mizi za dolg krušni nož in ga zabodel Kovačiču v dvanaesto rebro na desni strani. Rana je bila smrtonevarna in je zaradi nje moral Kovačič pretrpeti hude bolečine in prsih.

Pred malim kazenskim senatom se je danes zaradi teške telesne poškodbe zagovarjal Korošec s popolno pijanostjo in da ni bil za dejanje »prištevit« (odgovoren). Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece strogega zapora, plačati pa bo moral še poškodovancu za bolečine in izgubo zaslužka za časa boleznii 3700 dinarjev.

Radeče

Skropilni voz. Na pobudo predsednika g. Antona Polanca je nabavila mestna občina Radeče skropilni voz za skropiljenje ulic. Zelja mešanov je, da bi bil skropilni voz v prometu ves dan.

Zaključek šolskega leta. Na Vidov dan je imela tukajšnja Narodna in obrtno nadaljevalna šola svojo zaključno proslavo, ki ni prav nič zaostajala proslavam prejšnjih šolskih let. Pester spored, med njim razne deklamacije, nastop šolskega mladinskega zbora pod vodstvom g. Čuka in govor šolskega upravitelja g. Pečnika, bo ostal vsem v lepem spominu. Po končani proslavi je bila obdaritev učencev odličnjakov in konveno razdelitev šolskih izkazov gojenecem obrtno nadaljevalne šole, ki ima pri nas posebno lepe uspehe.

Nogometno igrišče v Radečah je postalo tudi preteklo nedeljo popoldne precej živahno. Prijateljska tekma je bila igrana med SK Radeče seniorji in juniorji. Številna publika je pri nevesičih igralcih iz Zid. mosta uživala do skrajnosti. Rezultat tekme je bilv prvem polčasu 2:6, v drugem pa 6:12.

Novo mesto

Dve žrtvi Krke. Na Vidov dan je v Kronovem utonil 25letni orožnik Pavle Grbić iz Bosanskega Petrovca. Pokopal ga je v Beli cerkvi pravoslavni svečenik g. Budimir. — V nedeljo 30. t. m. je pri Sent Petru utonil pri kopažju posestnikov sin Mikec iz Slatneka.

Naše delavstvo

—d Delo proti tuberkulozi« je naslov glasila narodne protituberkulozne lige, ki izhaja štirikrat letno. Pred kratkim je izšla druga številka tega časopisa. Dr. Lojze Simoniti piše o pomenu in važnosti tuberkulinske reakcije, dr. Tomaž Furlan o okuženosti šolske mladine na Gorenjskem, dr. M. Karlin o prehladu kot bolezenski vzrok v luči starih in sodobnih medicinskih naziranj ter o Robertu Kochu, ki je odkril the-cakli. Razen omenjenih članov, prinaša druga številka »Dela proti tuberkulozi« tudi več zanimivega drobiža. Delavstvu časopis toplo priporočamo. Naroča se pri Narodni protituberkulozni ligi v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Otvoritev obrtniške razstave na liceju

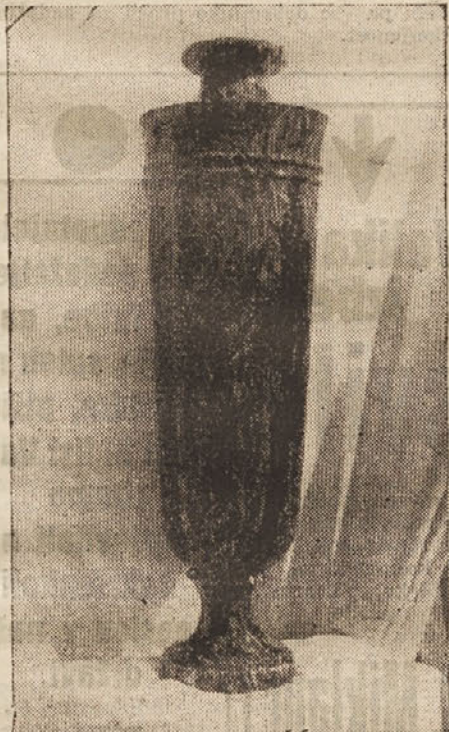
Ljubljana, 30. junija.

V soboto ob 11. je naše agilno DJO v vseh nadstropjih mestnega liceja na Bleiweisovi cesti otvorilo veliko in tudi res bogato razstavo izdelkov najrazličnejših strok, ki je bila oba dneva polna občudovalcev. Razstavo sta priredili ki res lahkorogvoeniatx umlhw umlhwumlhw obe ljubljanski podružnici DJO in so ljubljanski obrtniki res lahko ponosni nanjo.

Arhitekt Mesar je sijajno uredil 21 sob in tenjo še povrnemo. Telovadnico je napolnil umetnajspretnjši obrtniki napolnili s svojimi najboljšimi izdelki, ki ne tekmujejo z drugimi izdelki samo po svoji solidnosti, temveč tudi s svojimi cenami.

V prtiličju vidimo razstavo mizarjev, pečarjev, tapetnikov, stolarjev, livarjev in sobnih slikarjev, a najbolj nas zanima razstava kamnoseškega podjetja Frana Kunovarja, ki se nalovadnico ter tudi hodnike, ki so jih naši nosni salon Kos z Mesnega trga s slikami naših najboljših mojstrov in raznimi rezbarskimi izdelki. V prvem nadstropju je razstavljenih kar 22 najlepših oprem za sobe in kuhinje.

Veliko sobo ima oblačilna stroka, kjer nam je Alojzij Paulin s kongresnega trga najelegantnejše toalete za dame in res moderne obleke za gospode, vendar nam pa teh prvovrstnih stvari pač ni treba opisovati, saj vemo, da je to našo odlično trdko že večkrat počastil celo naš kraljevski dom z naročili. Razstavo je prav efektno uredil znani diplomirani aranžer Joža Krušič, prav tako pa tudi razstavo tvrdke I.

Vaza iz podpeškega marmorja, ki jo tvrdka Fran Kunovar daruje obiskovalcem velesojma.

Salaj, salona za sternike, ki razstavlja najnovejše dunajske in pariške modele. Tudi v II. nadstropju je nameščeno mizarstvo, tapetništvo in oblačilna stroka, posebno bogato razstavo imajo čevljarji, ki nam žele dokazati prednosti na roko šivanih čevljev pred tovarniškimi izdelki. Tudi umetnoobrotni izdelki v bronu in dragocenih kovinah, zlasti pa cerkveno posodo občudujemo tu. Presenetila nas bo tudi razstava kovinotiskarjev, brusilcev stekla, strugarjev lesa ter razstava pletenin, nadalje pa umetnine naših fotografov in parfumerija. Združenje elektrotehniških obrti Dravske banovine je pokazalo razvoj svoje stroke in pa glasilo »Elektrotehniški vestnik«, razen tega pa so tu tudi glasovirji in patentirani vozički, motörji in kolesa.

Otvoritve se je udeležil pokrovitelj razstave ban g. dr. Dinko Puc, poleg pa tudi zastopnik divizionarja, poveljnik mesta brig. general g. Jovanović, župan g. dr. Ravnihar z gospo soprogo, upravnik policije g. Keršovan, ravnatelj OUZD g. dr. Joža Bohinjec, predsednik Društva trg. potnikov in zastopnik drugih trgovskih organizacij g. Krek, zastopnik občine Vič stavbenik g. Battelino, obč. svetovalec g. Daeks, načelnik Združenja fotografov g. Hibser, načelnik Združenja mizarjev g. Primožič in zastopniki drugih strok, predvsem pa seveda predsednik DJO g. Pičman z odborniki in razstavljalci.

Predsednik razstavnega odbora g. Košak je v svojem otvoritvenem govoru poudarjal predvsem namen razstave, ki naj našo javnost seznanja s kvalitetnimi izdelki, obenem naj pa pokaže tudi napredek ljubljanskih obrtnikov. Občistvo bo spaznalo tudi izredno nizke cene, da se bo prav rado v lastno korist prijelogo gesla »Svoji k svojim!«. Opozorjal je tudi na nevdružne razmere obrtništvu in zahteval pomoči, obenem se je zahvalil ministrstvu, banski upravi, mestni občini, zanatski banki ter nekaterim združenjem za podporo, česar pa ni mogel storiti ZTOI. Prav porabno zahvalo je pa seveda izrekel pokrovitelju g. dr. Pucu, ki je nato otvoril razstavo z daljšim govorom. G. ban je zlasti opozorjal na potrebo sporazuma vseh obrtnikov in nasvetoval ustanavljanje ustanov in organizacij, ki pomagajo druga drugi. V prvi vrsti je treba samopomoči, ki so voljo do nje obrtniki s to razstavo tudi dokazali. Končno je g. Ban čestital prirediteljem in razstavljalcem, ki so z zboljšanjem izdelkov in znižanjem cen pokazali vso svojo energijo, marljivost, vztrajnost in znanje.

Sveta dolžnost, da izseljence zopet vkoreninimo v domačo grudo

Izseljenci so posodili domovini več, kakor znašajo vsa državna posojila! — Njih pritožbe, želje in zahteve

Že v današnji številki smo obširno poročali o izseljeniškem kongresu, ki je včeraj s kratkim odmorom trajal od 9. zjutraj pa do 8. zvečer.

Vsi glavni govorniki so poudarjali potrebo sloge in svarili pred strankarskimi razdori, ki se jim vsiljujejo iz domovine.

Posebno značilna je tudi njih zahteva, naj jim domovina pošlje zgodovino in opis Jugoslavije, ki naj v že za narod izgubljenih potomcih izseljencev spet zbudi ljubezen do materine grude. Nešteto perečih problemov so zborovalci predelali že dopoldne in tudi še popoldne jih je bilo toliko, da je za podrobno razpravo zmanjkalo časa.

Izseljeniški problem je tako važen in tudi težak ter vsak dan bolj aktualen in pereč, da mu bomo radi posvečali več prostora in posebno pažnjo.

V začetku popoldanskega zborovanja je predsednik p. Zakrajšek čital pozdravna pisma z vseh strani sveta, pa tudi zahteve posameznih izseljeniških društev glede olajšave pri potnih listih in carini, glede nastavitve slovenskih uradnikov pri konzulatih, zahteve po delavski konvenciji s Francijo in drugimi državami, odpravo posledic moratorija in prav srčno željo izseljencev zaradi počitnic otrok v domovini.

O zamrznjenih hranilnih vlogah

je imel obširen referat odbornik RD g. Miklavčič, ki je med drugim za zgled tudi povedal, da je iz Amerike poslal nekemu denarnemu zavodu v Ljubljano 750 dolarjev, po vojni je pa za to vlogo dobil toliko dinarjev, da je kupil skromen otroški voziček. Na tisoče in tisoče domov so rešili izseljenci in s svojimi vlogami poživali gospodarsko življenje v domovini. S temi vlogami, ki so jih pravzaprav dali domovini na posodo, so pa posodili domovini več, kakor znašajo vsa povojna državna posojila, poleg tega pa za posojilo izseljencev državi ni treba plačevati obresti. Najboljšim zavodom naj se omogoči spet nemoteno poslovanje. Monopolizacija državnih in privilegiranih denarnih zavodov naj se odpravi in država naj podpira enako tudi privatne zavode. Stremljenje za ozdravljenje gospodarske krize v domovini pa morajo podpirati tudi izseljenci iz lastnega interesa, da rešijo svoj denar. Vzpostavi naj se zdravo tekmovanje med državnimi in privilegiranimi zavodi ter privatnimi zavodi. Resnica je, kakor je trdil predavatelj »Pravnika«, da imamo danes dva različna dinarja, namreč prosti in zamrznjeni dinar, ki sta popolnoma različne vrednosti. Leon Zakrajšek je vprašal, kaj je z obljubljenim prenosom zamrznjenega denarja v Poštno hranilnico.

V konzularno službo le kvalificirani ljudje!

Kongres je prav posebno pozdravil odredbo ministrstva za socialno politiko, da bodo odslej sprejeti v konzularno službo le kvalificirani ljudje. Konzuli bi morali biti očetje izseljencev, pa smo čuli najtežje pritožbe o delovanju konzulov, ki večkrat silno škoduje patriotskemu čutu izseljencev. Hude pritožbe so padle na račun Etbina Kristana, ki je bil osem let izseljeniški komisar. Sedaj je ta komisariat ukinjen in je ta referat samo pri konzulatu ter bo treba ustanoviti poseben urad v New Yorku. Tudi vprašanje nekega organizatorja nemških izseljencev bo preiskano in v kratkem rešeno, ker sta se za stvar zavzela ban g. dr. Dinko Puc in minister g. dr. Marušič. Ga. Zupančičeva iz Celja se je zavzela za namestitev žensk pri konzulatih, zlasti pa za nastavitve oženjenih učiteljev, da bi delovale tudi njih soproge.

Zakonodaje izseljeniške »desete banovine«

Vprašanje delavskih konvencij je silno kočljivo, ker je zamujena prilika in so sedaj zaradi brezposelnosti nastale težke razmere, da se vse države branijo tujece. Referent Rozman je ugotovil, da se za za-

konodajo tako imenovane desete banovine pravzaprav sploh nismo brigali. Z Nemčijo imamo konvencijo z reciprociteto že od leta 1929., vendar je pa pogodba o sezonskih delavcih zaradi omejitve pritoka tujega delavstva postala iluzorna. Nekaterih zavarovanj pa ni mogoče upoštevati, ker jih nimamo pri nas. Konvencija s Francijo je le na papirju. Velike važnosti bo lani ratificirana konvencija za nezgode z Argentino. Enako kakor z Nemčijo je tudi z Avstrijo, a se ne izvaja in rudarji ne dobe pokojnin, da jim sedaj naša Bratovska skladnica izplačuje na račun. V Franciji naj se prizna poleg pravice nastanitve tudi pravica do zaposlitve. Izseljenci naj se osloni na naše domače delavske organizacije, ki jim bodo rade pomagale v boju za obstanek.

25.000 Slovencev brez zastopnika

Dr. Joža Bohinjec je opozorjal, da moramo temu velevažnemu vprašanju posvečati najintenzivnejšo skrb. Zato moramo doma podčrtavati pomen invalidnega in starostnega zavarovanja, da dobimo sredstvo za reciprociteto. O vsem pa moramo informirati tudi inozemske strokovne organizacije, ki se bodo v lastnem interesu zavzele za konvencijo. Naš izseljeniški referat naj o tem izdela poročilo za vse poslance.

V Clevelandu je 25.000 Slovencev, pri konzulatu pa nobenega, zato je treba v take kraje poslati slovenske konzule ali vsaj uradnika.

Zborovanje je pozdravilo ustanovitev Svetovne zveze izseljencev v Zagrebu, saj so potrebe izseljencev v glavnem povsod iste.

Kako naj ohranimo slovenski živelj

je zanimalo zlasti ministra dr. Marušiča, ki je pokrenil tudi idejo, da bi izseljenci pošiljali svoje hčere in sinove na naše univerze. Sedaj so silne ovire in neki tehnik že dve leti čaka na sprejem na ljubljansko tehniko. Univerza se sama trudi, da bi odstranila ovire, a ministrstvo prošnje še ni rešilo. Učitelj Jankovič je svetoval, naj bi se temu izognili na ta način, da bi poslali otroke že v naše osnovne šole, nato naj

bi pa študirali dalje in se izobrazili za učitelje in druge strokovnjake. ki bi v jugoslovanskem duhu vodili svoje rojake v inozemstvu.

Dokumenti o kulturnem delu izseljencev

Veliko delo izrednega pomena je tudi izseljeniški arhiv, ki naj bi zbral in pokazal vse, kar so Slovenci in Jugoslavlani storili za druge države. Državo Michigan je naš misionar Pirc s svojo sadžerejo napravil za paradiž. Naši delavci so gradili železnice in naši inteligentje so pomagali kultivirati Ameriko. Baraga ima za Indijance pomen Trubarja, saj je ustanovil njih književnost. Komisar Fink ima že veliko kartoteko, ki bo temelj temu arhivu, vpreči bo pa treba predvsem tudi konzulate, a banska uprava naj prične zbirati dokumente o kulturnem in gospodarskem delu izseljencev in sploh vse, kar spada v ta arhiv.

Dr. Bohinjec je ob zaključku s tehtnimi besedami opozorjal, da pri oblastih ni razumevanja za problem izseljencev, ker ni novega modernega izseljenškega zakona za vsa vprašanja. Ta zakon bi bil temelj sistematske brige za izseljence, a komisar Fink je pojasnil, da je zakon sicer že pripravljen, pa je naletel na težke ovire.

Izseljence informirajo le avstrijski in italijanski časopisi

Leon Zakrajšek je poročal o izseljenškem časopisu, zlasti se je pa pritožil, da prihajajo vsa poročila o naši državi le iz Avstrije in Italije. Ustanoviti je treba agencije presbiroja pri poslanstvih, obenem pa omiliti cenzuro za naše inozemske liste. Ravnatelj borze dela Vončina je izrazil upanje, da bo mnogo teh vprašanj rešilo obljubljeno ministrstvo za propagando. Ga. Zupančičeva je ponudila, da banovinska Zenska zveza v Celju sprejme rada dva otroka v svoj dom.

Sveta dolžnost!

Učitelj Jankovič se je zahvalil v imenu vseh izseljencev predsedniku p. Zakrešku in vsem zastopnikom, ki se zavzemajo za izseljence. Prav tako je izrekel zahvalo tudi rojak iz Holandije, a predsednik je zaključil zborovanje, naj poneso izseljenci s seboj prepričanje, da se resno brigamo zanje. Povejte resnico odkrito ter tako prerežite rano, da izteče gnoj pritožb in nedostatkov. Zahvalil se je vsem, zlasti pa časopisju, ki naj posveča več prostora izseljenškemu vprašanju, da bo javnost razumela ta problem našega naroda. Sveta je dolžnost, da svoje brate v tujih zemljah ohranimo narodu!

Pregled vremena v juniju

Letošnji junij je bil v primeri z normalnimi razmerami nenavadno suh mesec. Normalno pade v temu mesecu 146 mm padavin. Letos pa jih je padlo komaj 26,8 mm, med tem ko je padlo prejšnjega leta 297,7 mm, kar je zelo mnogo nad normalo. Dalje je znano v juniju tudi to, da je, kar se tiče padavin, drugi najbolj deževni mesec v letu. Normalno pade največ padavin v oktobru, 170 mm. Letošnja nizka svota padavin v juniju je karakteristična tudi po tem, da v normalnih razmerah ne pade niti v najbolj suhem mesecu, v februarju tako malo padavin. Normalno ima februar 69 mm, torej še vedno 42 mm več kot letošnji junij. Vseh padavinskih dni je bilo 12, toda nič manj kot pri 6 dneh so znašale dnevne vsote manj kot 1 mm, tako da je pravih, omembe vrednih padavinskih dni samo ostalih 6. In še od teh odpadejo 4 na prve 4 dni v juniju, ko so se močne padavine v drugi polovici maja nadaljevale še v začetku junija. Edina močna nevihta s prejšnjim nalivom (11 mm) je nastala 18 t. m. Po tej nevihti je grmelno še parkrat, toda do nalivov, niti do močnega dežja, ni prišlo.

Za junij je važno dejstvo, da v tem mesecu doseže sonce svoj najvišji položaj na nebu. 21. junija je bil najdaljši dan in s tem pričetek poletja. Za soncem potuje tudi takozvani subtropični maksimum zračnega pritiska, ki povzroča vedno zelo toplo in jasno vreme. Saharska puščava, kjer prevladuje visok pritisk tekem večine leta, je zadosten dokaz. V juniju se ta severoafriški visok pritisk čisto pomakne zelo visoko proti severu in preplavi vso Južno in celo Srednjo Evropo. Od časa do časa se od te tople zračne mase odcepi en del in preplavi

vso Evropo. To se je dogajalo ves junij. Le 17. in 20. so za kratek čas prekinile depresije z Atlantskega oceana neomejeno vladanje severoafriškega anticiklona in povzročile pri nas par lokalnih neviht. Toda proti koncu meseca je zopet neomejeno zavladal in traja še nadalje v juliju.

Severoafriški anticiklon nam je prinesel pravo tropično vročino. Rekord je dosegla 28. na Vidov dan, ko smo v Ljubljani zaznamovali 38° v senci. To je najvišja temperatura, ki je bila zaznamovana, odkar se vodi meteorološka postaja v Ljubljani. V klimatologiji pravimo dnev, ko doseže temperatura nad 30°, tropični dnevi. Normalno zabeleži junij proti koncu po en tak dan, letos pa jih je bilo zabeleženih kar 6, dva celo že v prvi polovici meseca (9. in 10.). Ostali štirje pa so bili zabeleženi kar po vrsti (25., 26., 27. in 28.). Dalje pravimo dnev, ko doseže temperatura vsaj 25°, topli poletni dnevi. Teh je bilo pa kar 20. Lansko leto je bilo v juniju samo 6 toplih dni, tropičen pa samo eden (30.7°). Na Vidov dan je bilo topleje kot v Ljubljani v naši državi samo še v Mostarju (39°) in v Banatu v Senti (39°). Med tem ko so dalmatinski otoki Vis in Hvar imeli samo po 35° zaradi blažilnega vpliva morske površine.

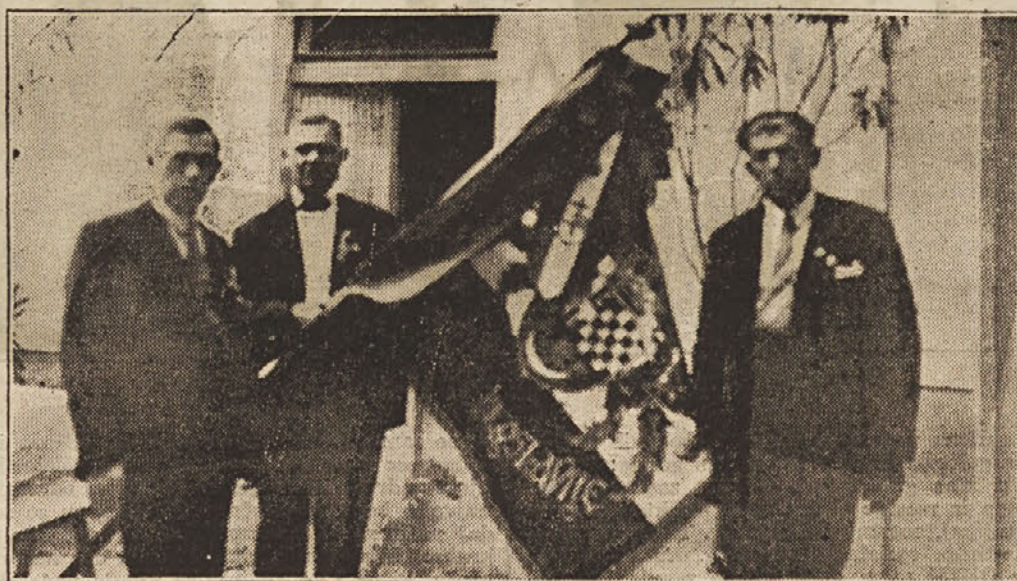
Odgovarjajoč toplini in jasnim dnevom je bil pritisk skoraj ves mesec nad normalo (733 mm). Le 1. in 15. je padel na 731 mm. Najvišji je bil 7. in 28., ko se je dvignil na 742 mm. Reduciran na morskovo površino znaša komaj 767 mm, kar ni pravzaprav visoka vrednost, če pomislimo, da doseže pozimi čisto 780 mm. Topli zrak je bolj lahek kot mrzli, poleg tega pa vsebuje tudi več vlage, kar tudi zmanjša zračni pritisk. Največ je bilo v zraku ravno na Vidov dan, namreč 18 gramov v 1 kubičnem metru. Normalno je je v junijskem zraku komaj 10 gramov. Močno sonce je pri jasnih dneh izparilo vso mokroto iz površinskih slojev zemlje, tako da je zemlja željno zevala s širokimi razpokami proti nebu.

Tudi nočne temperature niso nizko padle. Samo dvakrat (7. in 8.) je bil jutranji minimum nižji kot 10° (8.3. 9.7.). V vseh ostalih dneh pa nad 10°. 28. in 29. pa temperatura niti v jutranjih hladnih urah padla pod 20°. Kratke noči niso dovoljevale, da bi se zrak dolgo hladil.

Ljubljanska kotlina je v vetrovnem oziru že itak znana kot mirno ozračje. V juniju je pa ta tihoša prišla še bolj do izraza. Jutranje in večerne ure so bile popolnoma mirne. Le no dnevi je pihal lahek vetrič, povečini iz severo-zapadnega kota, ki seveda ni bil znak nič slabega, niti lepega vremena, temveč je samo naznanjal, da je subtropični visoki pritisk se verno od nas in da smo že v zoni pasatov.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Zastava izseljencev, s katero se bodo poklonili Velikemu kralju na Oplencu.

Odmevi

Dr. E. Synek, rimski dopisnik »Českega Slova« piše svojem listu: »Na prvi pogled bi se zdelo, da s stališča sodobne mednarodne politike ni nikake zveze med Avstrijo in Abesinijo. Toda prav v zadnjem času je prišlo do velikih sprememb, na podlagi katerih bi se dalo sklepati, da ta zveza vendarle obstoji. Dokler vprašanje Abesinije ni še bilo tako nujno, je Italija imela nedvomno soliden in iskren interes za posvetovanje o Avstriji. Ko so pa začele prihajati vesti o abesinskem oboroževanju, se je Italija začela čedalje bolj vznemirjati in namesto Avstriji je posvetila svojo pozornost — Abesiniji... Tako se je zgodilo, da se je morala za Evropo teko važno podonavska konferenca umakniti pred posebnimi abesinskimi interesi Italije.«

—0—

V zadnji številki organa budimpeštanske revizionistične lige »Magyar Külpolitika« (Madžarska zunanja politika) razpravlja polkovnik generalnega štaba Laszlo Nyiry o vprašanju zopetne oborožitve Madžarske in se pri tem dotika problema madžarske armade s stališča zunanjih in notranjih potreb ter s posebnim oziranjem na armado sosednjih držav, kakor tudi na geografski položaj Madžarske. Piscec se vneto zavzema za močno madžarsko armado, češ da država od vseh strani ograjana in da ji preti celo nevarnost, da postane prehodno ozemlje za tuje armade. Lazez čuti potrebo po močni madžarski armadi tudi v notranje-političnega vidika, ker da se v državi od časa do časa pojavljajo socialna gibanja in da se nikakor ne sme pozabiti na komunistično vladno pred 16 leti. Piscec celo namigava na možnost revolucije v Madžarski v primeru bojnih zapletov, ko piše med drugim: »Zgodovinske izkušnje nam kažejo, da se utegnejo manjši revolucionarni pojavi preleviti v manifestacije mas v primeru zunanje političnih komplikacij.« Nato navaja pisec tretji razlog, ki po njegovem govori za to, da ima Madžarska močno armado, in to je armada sosednjih držav. Po njegovih podatkih šteje skupna armada Male antante v mirnem času najmanj 581.000, v primeru vojne pa 4 milijone ljudi, 800 težkih topov, 460 tankov in 2050 aeroplanov, dočim ima sedaj Madžarska samo 35.000 mož, to je 17 krat manjšo armado, kot države Male antante skupaj. Zato prihaja pisec do zaključka, ki je seveda čisto madžarskega kova, da bi morala Madžarska imeti najmanj tako armado, kakor ji imajo vse tri države Male antante skupaj (!). Toda takoj tudi pristavlja, da bi bila to samo »teoretična« madžarska zahteva. Madžarska bi se zaenkrat zadovoljila tudi s 150 tisoč ljudmi. To je pa po pisčevem mnenju minimum, ki mora biti Madžarski mednarodno, in to čimprej priznan.

—0—

V junijski številki budimpeštanske revije »Szocializmus« čitamo med drugim Analizo novega madžarskega parlamenta s socialnega stališča. Parlament je 245 članov, med njimi pa je: 44 veleposrednikov (t. j. 18% vseh poslancev), 34 srednjih posestnikov, 11 industrijskih in finančnih magnatov, 7 uradnikov, 7 duhovnikov, 11 oficirjev, 35 javnih nameščencev, 11 književnikov in novinarjev, 65 zastopnikov srednjega stanu (advokatov, zdravnikov, profesorjev itd.), 6 malih posestnikov, 4 obrtniki in 9 delavcev. — Še bolj zanimive v tej zvezi pa so naslednje številke, ki jih navaja revija: Vseh veleposrednikov na Madžarskem je 1146, kar pomenja komaj 0,013% vsega prebivalstva; vendar pa je iz njihovih vrst nič manj ko 44 poslancev ali 18 % vseh članov parlamenta. Srednjih posestnikov je na Madžarskem 9630 (0,11% vsega preb.), odpade pa na njih 34 sedev v parlamentu (13,9%). Malih posestnikov je 840.000 (9,3% preb.), imajo pa samo 6 zastopnikov. In končno: nemanicev je 1.277.925, torej 15% vsega prebivalstva, a nimajo niti enega zastopnika v parlamentu. Zastopstvo magnatov v madžarski zbornici je torej tisočkrat večje kakor odgovarjajoč odnos njih števila s številom prebivalstva, zastopstvo srednjih posestnikov pa stokrat večje; na male posestnike odpade v parlamentarnem zastopstvu samo ena petina realnega odnosa njih števila med narodom. Nadvse zanimivo je tudi dejstvo, da trgovci v parlamentu sploh niso zastopani. List prihaja do zaključka, da je vsako delo za splošne interese naroda v takem parlamentu izključeno.

—0—

O italijansko-abesinskem sporu razpravlja v českem listu »Venkov« na uvodnem mestu Alojz Musil, ki piše med drugim: »Ze od konca lanskega leta se je Italija približevala Franciji. Britanski listi so že tedaj opozarjali, da bo ta račun plačala Abesinija. Prijateljski sporazum sta v Rimu podpisala vodja Mussolini in zunanji minister Laval 8. januarja t. l. Francoska Somalija je bila v korist italijanske Eritreje precej ostrižena in Italija je dosegla tudi udeležbo pri francoski železnici do Addis-Abebe, glavnega mesta Abesinije. Teden dni po podpisu sporazuma je general De Bono odstopil kolonialno ministrstvo Mussoliniju in sam odšel na Vzhod kot visoki komisar obeh kolonij, Somalije in Eritreje. Ob koncu maja je bil postavljen za vrhovnega vojaškega poveljnika vseh kopnih in morskimi sil. Njemu je poverjen general Graziani, ki je od 7. maja t. l. dalje guverner Somalije. General De Bono je v stalnem stiku z Mussolinijem in sprti izvaja njegove ukaze.«

Sport

Po tretjem kolu tekem za srednjeevropski pokal

Največje presenečenje tega kola je prav gotovo visoki poraz Fiorentine po Sparti v Pragi. Nihče ni pričakoval, da se bo posrečilo pražanom pri v zadnjem času ne ravno posebno agilni napadalni vrsti Spar-te, doseči rezultat 7:1. Italijani so se sicer že iz vsega početka omejili na defenzivno igranje in so imeli v obrambi kar osem ljudi. Toda ta taktika ni prav nič zmedla Spartancev. S hitro in odločno igro so predrl obrambni zid Italijanov, v drugem polčasu pa so imeli situacijo čisto v svojih rokah in so zabili v tem času 5 golov. Gole za Sparto so dali: Zajček, Nejedly 2, Braine 2, Fascinek 2. Častni gol za Fiorentino je zabil Gringa.

Čisto drugačen je bil nasprotnik Slavije, dunajska Avstrija. Rezultat 1:0 za Slavijo nikakor ni uspeh zanjo, kajti pri izborni formi, v kateri se nahaja že dalj časa, drugače sicer zelo nepreračunljiva Avstrija, je prav verjetno, da bodo Dunajčani v nedeljo na lastnih tleh eliminirali Slavijo iz nadaljnega tekmovanja. To še potrjuje dejstvo, da rezervna beka pražanov nista na višini, čeprav je ta slabost omiljena s tem, da čuva gol zopet slavni Planička. Svoje najboljši moči je imela Slavija v Čambalu, Vodički, Vlačilu, Sobotki in Bradaču. Tekmo je zelo oviral močan veter, ki je prehajal včasih kar v mal orkan.

Pri obeh praških tekmah je bilo po 18 tisoč gledalcev.

Tudi tretje češkoslovaško moštvo Zidenice, je ostalo napram Ferenczvarosu zmagovito s 4:2. Madžari niso igrali slabo in so bili včasih celo v veliki premoči, toda v njih napadu ni pravih strelcev. Zidenice so vodile že v prvem polčasu z 2:0, toda

že pet minut po odmoru so izenačili Madžari po Kisu in Toldyju. Ze je dišalo po zmagi gostov, ko si Zidenice zopet opomeroje in Sterc in Pruha povisata na 4:2.

V Budimpešti je zaslužno zmagal Juventus nad Hungarijo s 3:1. Italijani so bili boljše moštvo in so se uveljavili šele v II. polčasu. Pri tekmi je prišlo do velikih izgredov, ko je pri karambolu Müller-Bertolini, Italijan obležal in je bil prepeljan v bolnico. Znani Monti je nato planil na Müllerja in ga oklofutal. Ker pa sodnik Montija ni izključil, se je ta med igro še opetovano »revanžiral« Müllerju, zaradi česar se je polastilo publike silno razburjenje in je burno demonstrirala proti Montiju in sodniku. Pri Juventusu sta bili poleg obrambe izborni krili Ferrari-Cesarini, od Hungarije pa so zadovoljili le Turay, Titska in Müller.

Revanžne tekme bodo v nedeljo in sicer: Sparta:Fiorentina v Firenci, Slavija:Avstrija na Dunaju, Zidenice:Ferenczvaros v Budimpešti in Juventus:Hungarija v Turinu.

Švedska : Nemčija 3 : 1 (3 : 0)

Ze v Oslu, pri tekmi proti reprezentanci Norveške (1:1), se je videlo, da Nemci s svojo enajstorico ne bodo želi lavorik v Skandinaviji. Tekma je bila v olimpijskem stadionu v Stockholmu in ji je prisostvoval tudi kralj Gustav V. Zmagov švedov je odločila predvsem njihova odlična krilska vrsta, dočim so ravno nemški krilci igrali pod svojo formo. Gole so dali: Essmann 2, Karsson 1, za Nemčijo pa Rohwedder, dve minuti pred koncem tekme.

Tekmo je gledalo 29.000 gledalcev, ki so silno podžigali svoje reprezentativce. Sodil je danski sodnik Ullrich.

Sokolstvo

Pokrajinski zlet ČOS v Taboru

Sokolska župa Jana Žižke proslavi letos 50-letnico svojega obstoja. Ob tem zlatem jubileju sokolske župe Žižkove je sklenilo Sokolstvo praškega okraja, da priredi v Taboru pokrajinski zlet.

Sporod zleta je določen na predzletne dneve dece in naraščanja in na glavne zletne dneve. Dežji in naraščajski dnevi so bili 29. in 30. junija ob veliki udeležbi, glavni zletni dnevi pa bodo od 5. do 7. t. m. Dne 5. julija bo nastop članstva praškega okraja, 6. julija spoved na Žižkov trg in Husova spominska slavnost, 7. julija nastop vojske in sokolske konjenice.

Priprave za zlet so popolnoma končane. Zlelišče je krasno urejeno in se nahaja v bližini jezera Jordan. Zlet je prirejen pod geslom: »Za resnico Husovo, z močjo Žižkovo in po stopinjah Tyrša.« Zleta se udeležijo češkoslovaško Sokolstvo v velikem številu, ravno tako gostje iz inozemstva. Naše Sokolstvo se udeležijo zleta

po večji deputaciji, ter ga bo oficijelno zastopal I. namestnik staroste SSKJ br. Engelbert Gangl, ki odpotuje danes v Tabor.

—0—

Konstituiranje načelnštva in TO Saveza SKJ. Na zadnji seji načelnštva SSKJ v Beogradu se je načelnštvo oz. TO konstituiral sledeče: načelnik br. dr. Alfred Pichler, njegovi namestniki br. Vojinović, Jeras, Kovač, načelnica s. Skalarjeva, njene namestnice s. Brozovičeva, Hličeva in Trdinova. Poverjeniki: za organizacijo načelnik in načelnica, za nadzorstvo dela po župah br. Vojinović in s. Vojinovičeva, za stike z vojsko br. Kovač, za stike z ministrstvom za telesno vzgojo br. dr. Pichler, za zveze s sportom br. Macanović, za zgradbo stadiona br. inž. Petrovič, za zveze z mednarodno letovalno zvezo br. Jeras in s. Trdinova. Po odsekih je tehnični odbor razdeljen na: odsek za vzgojo članstva, odsek za vzgojo naraščanja in dece, odsek za zimске panoge, odsek za lahkoatletiko, odsek za igre, odsek za plavanje, odsek za taborenje in izlete, odsek za streljanje, zdravniški godbeni in konjeniški odsek.

Kdor je 3 mesece na hrani, jo 14 dni dobi brezplačno

O društvu »Delo in eksistenca« se je pisalo že marsikaj, vendar pa nikdo ni pričakoval takih uspehov, kakršni je te dni otvorjena kuhinja, ki je na najlepši način pokazala resno delo tega društva. Ob 11. uri so se v veliki starodavni Frelihovi hiši na Tyrševi cesti št. 9

saj so bili prav v teh prostorih hlevi in skladišča nekdanje pošte, ki jim je gospodaril po Prešernovi pesmi nesmrtni Andrej Smole in njegova mati. Tu so izpregali konje največji velikaši in tu je bil v tistih časih, ko še ni bilo železnice, prav za prav glavni kolodvor.

Predstavniki društva in zastopniki ob otvoritvi.

zbrali na drugem dvorišču v obokanih prostorih goloroki člani in povabljeni gostje: zastopnik bana g. dr. Ivan Karlin, zastopniki župana in mestne občine mag. direktor g. Fran Jančigaj, mestni fizik g. dr. Rus, zastopnik mestnega socialnega urada g. Rudolf Juvan, za OUZD pa g. Jože Baš in seveda tudi novinarji. Ne vemo, če je kdo pomislil, da je ta mogočna hiša videla najlepše čase Ljubljane,

A ne samo ta hiša, tudi sosednja Žiliceva in »Figovec« sta bili last Andreja Smoleta in njegove družine. In kjer se je nekaj odražalo največje bogastvo srečne Ljubljane, tu so sedaj našli zavetje brezposelnih, ki nimajo niti kruha. Najmočnejši kontrast dveh dob našega mesta, ki pa s to kuhinjo že vzbuja nade, da si s samopomočjo spet pomagamo do boljših časov, obenem pa opominja, da si s samo-

pomočjo lahko ta kontrast zmanjšamo, morda pa celo zbrisemo.

Prijetno hladno je v tem čistem obokanem prostoru z lepimi kamenitimi stebri in gotovo se bodo brezposelni člani društva »Delo in eksistenca« počutili v njem prav domače in dobro, saj so si ta dom pomagali postaviti sami. Kuhinja je urejena tako, da bo lahko na dan nasitila 200 oseb s sedanjimi pripravami. Zajtrk in kosilo z juho, mesom in prikrhuo ter večerja z golažem in polento in podobnimi tečnimi jedili bo veljala člana na dan le 8 Din. S to vsoto bo pa član že tudi štedil in dajal denar na stran, saj mu bo kuhinja, če bo član tri mesece na hrani, dala hrano 14 dni brezplačno v težkem času brezposelnosti, ko bo brez zaslužka. Kuhinja se bo torej vzdrževala takorekoč sama, saj si bodo hrano člani sami plačevali. Hrana jih bo veljala le 6 Din, a 2 Din gre na račun člana v blagajno, da bo s tem imel plačanih po treh mesecih še prej omenjenih 14 dni. Nikogar ne bo treba biti sram, da morda uživa miloščino in dobroto, kar je pri vseh drugih javnih kuhinjah, kjer gre za podpiranje. S tem pa seveda ni rečeno, da bi društvo odklanjalo podpore. Kuhinja bo pa seveda dostopna le članom društva.

Tudi škof g. dr. Gregorij Rožman je poslal svojega zastopnika, namreč svojega tajnika g. Jožeta Prešerna, ki je kuhinjo blagoslovil. Po blagoslovitvi je predsednik društva g. Kossem na kratko orisal namen in pomen kuhinje, ki je namenjena predvsem fizičnemu delavstvu, ki rabi posebno krepko hrano. Iz lastnih sredstev bi bila kuhinja nemogoča in največja zahvala gre banu g. dr. Dinku Pucnu, ki ji je postavil temelj. Zahvalil se je tudi g. inž. Dukiču, ki je dal prostoro brezplačno na razpolago, samo da društvo plačuje davke, seveda se je pa tudi zahvalil mestni občini, ki je ustanovo podprla z denarjem in materialom, obenem pa vse dobrotnike prosil za nadaljnjo naklonjenost.

↓
Velika izbera svile

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc
Pri „ŠKOFU“
Ljubljana

Redki jubileji

1. julija t. l. obhajajo nekateri meteorološki opazovalci v Dravski banovini redek jubilej, namreč štridesletnico zvestega meteorološkega opazovanja na enem in istem mestu. To so gospodje:

Verbič Mihajlo, šolski upravitelj v p. v Sodražici,

Skvarča Ivan, sodni oficijal v p. na Vrhniki in Košutnik Josip, šol. upravitelj v p. v Vojniku.

V teh treh krajih so imenovani gospodje 1. julija 1895 prevzeli naporno opazovanje vremena in podnebja. Opazovanje je naporno radi tega, ker je opazovalec navezan na beleženje vremenskih elementov, predvsem temperature zraka, trikrat na dan, in sicer ob 7 jutraj, ob 2 popoldne in ob 9 zvečer. Opazovanje zahteva točnosti, tako glede časa, kakor glede čitanja instrumentov. Gori omenjeni gospodje vršijo to tiho delo nepretrgoma že 40 let. To je višek vztrajnosti in potrežljivosti.

Uprava državnega zavoda za Meteorologijo in Geodinamiko na ljubljanski univerzi je tudi ugotovila, da so vsa dolgoletna opazovanja točna in zanesljiva, za kar jim izreka javno zahvalo. Želi samo, da bi našla še marsikatero tako idealnega posnemovalca, kakor so ti gospodje. Pri malenkostni nagradi 370 Din na leto za vse to ogromno kulturno delo, je izključeno, da bi gospode zadrževali pri tem delu materialistični oziri. Samo čisto veselje do kulturnega dela in gola ljubezen do narode jih je toliko časa nepretrgoma priklenila k meteorološki hišici. Gospodje še dalje vztrajajo pri opazovanju kljub visoki starosti. — Hvala jim!

Prijatelji in somišljeniki!
Sklicujte se pri svojih nabavkah na oglase v našem listu!

Položaj naših samoupravnih hranilnic

Uradna statistika Zveze hranilnic Kraljevine Jugoslavije kaže, da hranilne vloge v Jugoslaviji pri samoupravnih hranilnicah, razen v Dravski banovini, ugodno napredujejo. Pri teh hranilnicah so namreč znašale hranilne vloge na knjižice:

31. 1. 1935.	585.640.267 Din
28. 2. 1935.	598.086.208 Din
31. 3. 1935.	606.280.130 Din
30. 4. 1935.	603.513.504 Din
31. 5. 1935.	608.256.158 Din.

V istih časovnih presledkih se je gibalo število vlagateljev na vložne knjižice takole: — 62.376 — 62.968 — 63.407 — 63.464 — 63.490.

Vloge na tekoči račun (z odgovarjajočim številom vlagateljev) so se v istih presledkih gibale takole: 262.518.379 (1.577) — 265.412.838 (1.624) — 256.745.855 (1.622) — 257.713.415 (1.661) — 256.472.203 (1.641).

Iz gornjih števil je razvidno, da so vloge na vložne knjižice narastle od konca januarja do konca maja t. l. za 25.615.091 Din, število vlagateljev pa za 1.114, dočim se je skupna vsota vlog na tekoči račun v istem času zmanjšala za 6.046.176, čeprav se je število vlagateljev na tekoči račun tudi povečalo za 64.

Gornji podatki obsegajo vse hranilnice razen hranilnic v Dravski banovini in štirih manjših hranilnic, od katerih še ni uradnih poročil. Tičejo se torej 24. samoupravnih denarnih zavodov.

Prav posebno je varčevanje napredovalo pri Mestni hranilnici zagrebški. Padle pa so hranilne vloge v Primorski banovini in to v prvi vrsti zaradi zamrznjenja njihovih zahtev. Temu je v prvi vrsti kriva uredba o kmečki zaščiti, ki je imobilizirala te hranilnice in izpodkopala zaupanje vanje.

Ta uredba in pa istočasni dvig pupilarnega denarja v korist Drž. hip. banke je težko prizadela tudi samoupravne hranilnice v Drav. banov., ki so najštevilnejše in najbolj razvite. Zato se opaja pri teh hranilnicah še nadaljno padanje hranilnih vlog. V zadnjih dveh mesecih so padle hranilne vloge pri 29. samoupravnih hranilnicah v Dravski banovini skoro za 8 milij. Din, t. j. od skupne vsote 1.077.921.733 z 143.363 vlagatelji na 1.070.283.226 z 146.226 vlagatelji.

Gospodarske vesti

Izvoz naše koruze v Italijo. Zadnja dva tedna je Italija kupila za potrebe svoje vojske v Zapadni Afriki večjo količino naše koruze. Zaradi tega so cene koruzi naglo porastle. Prve pošiljke so šle preko Sušaka, kjer se pretovarjajo na italijanske parnike. Italija še vedno kupuje na našem trgu. Del kupljenega blaga gre po Donavi preko Braile in Črnege morja, nekaj blaga gre pa še nadalje preko Sušaka. Avstrijski gospodarski listi izražajo bojazan, da bodo povišane cene jugoslovske koruze zaradi italijanskih nakupov prizadele tudi Avstrijo, ki je bila doslej glavni kupec za to blago.

Za ojačanje trgovinskih zvez med Jugoslavijo in Finsko. V Zagrebu je bil prošle sobote polnomočni minister finske republike na našem dvoru g. Omnis Talas, ki se sicer nahaja stalno v Budimpešti. V Zagrebu se je sestel s predstavniki naših gospodarskih krogov, katerim je izjavil, da prihaja v poštev za izvoz iz Jugoslavije v Finsko v prvi vrsti tobak, koruza, suho sadje in drugi poljedelski proizvodi. Finska pa bi mogla v našo državo uvažati svojo celulozo, kemikalije, papir itd.

Podaljšanje trgovskega aranžmaja z Rumunijo. Začasni trgovski aranžman med Jugoslavijo in Rumunijo se je podaljšal za nadaljnih šest mesecev, t. j. do 31. decembra t. l.

Uredba za reguliranje odkupnih cen za kokone. Ministrstvo trgovine in industrije je izdelalo uredbu, po kateri se bo po ugotovljeni rentabilni ceni odkupjevalo s strani državnih tovarn svile kokone domačega proizvoda. Izvedba te uredbe se bo poverila posebni odboru, ki ga bodo sestavljali predstavniki interesiranih producentov svilenih kokonov in svilene industrije.

Padanje lire. Kakor smo že v našem listu poročali, je uvedla Italija 3% takso na vse blago, ki se uvažajo z uvoznim dovoljenjem. Dohodki iz te takse se bodo porabili za subvencioniranje italijanskega izvoza. Nemško časopisje trdi v tej zvezi, da gre za prikrito devalvacijo. Italijanska lira je zadnje mesece nazadovala za 7% napram zlati pariteti, kar zelo olajšava italijanski izvoz. Zgoraj omenjena licenčna taksa je tudi vplivala na linearno povišanje cen. Ta zelo verodostojna ugotovitev nemških strokovnih listov kaže, kako daleč smo zabredli na mednarodnem finančno-valutnem polju.

Zadrške tovarne maraskina kupujejo naše višnje. Zadrške tovarne maraskina, ki so bile tudi še zadnja leta dober kupec naših višenj, so pričele zadnji čas zopet kupovati na veliko naše višnje iz okolice Trogirja, Omišlja, Sibenika in Tijesna. Tako je zadnje dni samo tovarna »Lussardo« kupila 10 vagonov višenj. Letos je višnja pri nas dobro obrodila, kljub temu pa je cena zaenkrat zaradi začetne sezone še precej visoka.

Bolgarski industrijalci bodo posetili Jugoslavijo. V prvi polovici tega meseca bo Jugoslavijo obiskalo okoli 30 predstavnikov bolgarske lesne industrije. Namera njihovega prihoda je, da se spoznajo z gozdarstvom pri nas in da navežejo bližnje stike z našimi gozdarji. Bolgarski gostje bodo ostali v Jugoslaviji okoli 15 dni in bodo obiskali večje gozdarske in rudarske centre v naši državi.

Ruska naročila pri českoslovaški industriji. Kljub temu, da se nagiba industrijska sezona že h koncu in da je Sovjetska Rusija svoja velika naročila iz industrijskih držav že zaključila, českoslovaški industrijski krogi še vedno upajo, da bo českoslovaška industrija tekom bodočih tednov dobila večja naročila iz Rusije. Naročila bodo najbrže naslovljena na velike livarne v Viskovici.

Povečanje trgovskega prometa z Albanijo. Naše gospodarske zveze z Albanijo so v preteklih šestih mesecih pokazale dobre rezultate. Glede na uspehe v preteklem letu se je trgovski promet povečal za 33% in še v vsakim dnevu narašča. Trgovci so s tem prometom zadovoljni in izvoz za balkanski trg se jim dobro izplača. Največ se je izvozilo v Albanijo koruze, pšenice, potem rogatje živine, ove in konj. Tudi izvoz soli in drugega monopolskega blaga je zelo velik in povsem zadovoljiv.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 2. julija. (S primo Nar. banke.) — Amsterdam 2964'58 — 2979'18, Berlin 1752'05 — 1765'93, Bruselj 733'47 — 738'54, Curih 1424'22 — 1431'29, London 213'91 — 215'96, Newyork 4302'88 — 4339'20, Pariz 287'96 — 289'40, Praga 181'90 — 183, Trst 359'32 — 362'40.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Ljubljana, 2. julija. Inv. pos. 1921 S1 — 82, 7% Bler 76 — 76'50, 8% Bler 66'50 — 67, Obv. drž. hip. banke 1927 72 — 73, Agr. obv. 1921

45 — 46, beglučke obv. 64 — 65, Obv. stab. posojila 1931 80 — 81.

Zagreb, 2. julija. 7% inv. pos. 82'50 — 83, Vojna škoda kasa 373 — 375 — 372 — 374, julij 373 — 374, avgust 372 — 374 — 374, september 372 — 374, 4% agr. obv. 45 — 47 — 45, 7% Bler 66'50 d, 8% Bler 76 — 76'50, 6% beglučke obv. 64'50 — 64'75 — 64'75, Agr. priv. banka 232 d, Dunaj-Zagreb klir. 873 — 883 — 878, Grčija-Zagreb klir. 37'50 b, Priv. klir. London-Zagreb 232.08 — 233.68 — 232.88, Priv. klir. Madrid-Zagreb 605 b, Trboveljska 102 — 110, Sečer Osijek 135 — 160, 7% stab. pos. v Parizu 79 — 82.

Beograd, 2. julija. 7% drž. inv. pos. 82'50 — 82, 4% agr. obv. 47'25 — 46'50 — 47, 7% stab. pos. v Parizu 82'50, 6% begl. obv. 66 — 65'50 — 66 — 64'50, Vojna škoda prompt 373'50 — 372'50 — 373 — 372, sept 374 — 373 — 373 — 372, okt. 374 — 373'50, nov. 375 — 373'50 — 373, 7% Bler 67'50, Narodna banka 6000 — 5800 — 5850, Agr. priv. banka 235 — 233'50 — 234.

BLAGO

Ljubljana, 2. julija. Koruza: franko vagon bačka postaja 77 — 79, franko vagon banatska postaja 75 — 77, činkvantin, franko vagon bačka postaja 105 — 110. — Oves: franko vagon slavonska postaja 100 — 102. — Pšenica: franko vagon bačka postaja 115 — 117, franko vagon banatska postaja 112 — 114. — Moka: pšenična Og, banatska postaja 205 — 215, pšenična Og, bačka postaja 200 — 210, pšenična 2, bačka postaja 180 — 190, pšenična 5, bačka postaja 160 — 170. — Otrubi: franko vagon bačka postaja 100 — 105.

Novi Sad, 2. julija. Pšenica: bačka, potiska 114 — 118, slavonska 112 — 114, sremska 112 — 114, gornja banaška 110 — 114, bačka 111 — 114. — Oves: bački in sremski 94 — 96, slavonski 96 — 98. — Rž in ječmen: ne notirata. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena, promet srednji.

Sombor, 2. julija. Pšenica: bačka okol. Sombor 112 — 114, gornje bačka, gornje banaška, sremska in slavonska 114 — 116, bačka in banaška potiska 116 — 120. — Oves: bački 95 — 97, sremski 98 — 100. — Rž: 100 — 105. — Ječmen: bački in sremski, novi, 63—64 kg 70 — 72. — Koruza: bačka in sremska 75 — 78, bačka in sremska za julij 78 — 80. — Moka: bačka og in ogg 187'50 — 207'50, št. 2 167'50 — 187'50, št. 5 147'50 — 167'50, št. 6 132'50 — 147'50, št. 7 102'50 — 112'50, št. 8 85 — 90. — Otrubi: 82 — 84. — Fižol: bački uzans 115 — 120. — Tendence neizpremenjena, promet 26 vagonov.

Budimpešta, 2. julija. Tendence slabša. Promet zelo omejen. Koruza: julij 11'33 — 11'31 — 11'32 — 11'34, avg. 11'20 — 11'18 — 11'24 — 11'24 — 11'26, maj 10'73 — 10'65 — 10'63 — 10'65.

Chicago, 2. julija. Pšenica: julij 86'375, september 87'25, december 89. — Koruza: julij 81'5, september 76, december 67'25. — Oves: julij 34'25, sept. 35'875. — Rž: julij 49. — Winip. pšenica: julij 82, avg. 83.

Radio

Sreda, 3. julija.

Ljubljana: 12.00 Slavni orkestri na ploščah, 12.45 poročila, vreme, 13.00 čas, obvestila, 13.15 operne arije (plošče), 14.00 vreme, spored, borza, 18.00 plošče po želja, 18.10 vokalni koncert ge. Zorke Levičnikove, 18.50 pogovor s poslušalci, 19.10 čas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30 nacionalna ura (dr. Niko Zupanič: Rasni značaj Jugoslovanov in njih prihod na jug), 20.00 skladbe naših kompozitov za violino in klavir, 21.00 Slovenske narodne, 21.30 čas, poročila, vreme, spored, 22.00 kaj in kako drugi pojo (radijski orkester).

Zagreb: 13.30 Kulturne vesti, 19.15 predavanje, 19.30 nacionalna ura, 20.00 koncertni večer, prenosi iz Ljubljane.

Beograd: 20.00 Narodne pesmi, 20.30 predavanje, 20.50 plošče.

Tuje postaje

Berlin: 19.20 Orgelski koncert, 19.40 Večerni odmev, 20.15 Ura mlade nacije. Beromünster: 19.50 Švicarske pesmi. Bratislava: 20.45 Violina in orkester. Hamburg: 21.05 Orkestralni koncert. Luxemburg: 21.00 Radijski orkester igra češke skladbe, 21.35 klavirski koncert. Milan: 20.40 »Lodoletta« Mascagnija lirčna drama. — München: 20.45 Plesna glasba. Pariz: 22.00 Komorna glasba. Praga: Vokalni solo. Rim: 20.40 Komedija, 21.30 Simfonični koncert. Strasbourg: 20.45 Simfonični koncert, 22.30 Orkestralni koncert. Stuttgart: 20.45 Humor v radiju, 22.30 Ples in zabava, 24.00 severna glasba. Varšava: 21.00 Chopinove skladbe, 21.30 O Pilsudskem, 21.40 Violina in klavir. Dunaj: 19.30 Vojaska godba.

Kongres za radiofonijo v Varšavi je sklenil, naj bo prihodnji kongres leta 1936. Na tem kongresu naj bi govorili najbolj znani svetovni znanstveniki, umetniki in književniki. Na predlog nemških delegatov bo v nedeljo 27. oktobra letošnjega leta dvourni oddaja svetovne zveze za radiofonijo pod naslovom »Mladina poje izven mej svoje domovine.« Letošnji mednarodni kongres za radiofonijo je zasedal od 18. t. m. Na kongresu so sodelovali zastopniki 22 držav. Število radijskih naročnikov znaša okrog 200 milijonov. Za novega predsednika mednarodne zveze za radiofonijo je bil izvoljen švicarski delegat Maurice Rambert, za podpredsednika pa nemški delegat Bechman in Poljak Chamjeck.

Sreskim in občinskim poverjenikom Narodne prosvete

Naše glasilo »Glas Naroda« je ustvarjeno! Pozivamo in prosimo, da z vsjo ljubeznijo in požrtvovalnostjo pristopite k nabiranju združnikov in naročnikov, da s skupnim delom osiguramo Slovencem neodvisen, res pravi ljudski dnevnik.

Vsi na delo! — Pišite po pristopnice!

Narodna prosveta
v Ljubljani, Gajeva ulica 1/1.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

DO DIN 5000 — MESEČNO lahko vsak zasluži!

Pišite na upravo »Glas naroda« pod »Novos«.

MOTORNİ ČOLN SE PRODA za 10 oseb. Poizve se Cerkvena ulica št. 21/1, vrata 12.

Občina Osluševci srez ptujski razpisuje mesto občinskega delovodje-pripravnika. Prošnje je vložiti do 12. julija. Podrobnejši pogoji so razvidni v prilogi Službenega lista št. 48 z dne 15. junija.

Emil Vachek:

Kri ne kliče

po maščevanju...

Letz je zmignil z rameni: »To je njegova skrb in ne moja. Če navrta kdo sod vina, mora plačati on in ne tisti, ki to gleda.«

Gospod Astenburg je nekaj časa molčal. Dospel je že do pravega nazora, da Letz res ne bo vzel denarja, očitno zato, ker je umobolen. »Pojdite zdaj k državnemu pravdniku in ovadite mojega sina?« je hladno vprašal.

»O tem ne dvomite,« je rekel Letz. »Če ne stori tega sam, uredim jaz zanj.«

Toda navzlic temu, da si je dal pogum, je gospod Astenburg čutil, da je tu še nekaj, kar vzdržuje Letzovo ogorčenost. Ta človek ne pojde od njega k državnemu pravdniku in ne pove mu tega. Vsaj takoj tega ne stori. Pomislil je, da ga bo mogoče prevarati. Načrt, da bi spravil sina za mejo, je vstal v njem takoj z vsemi podrobnostmi. S to preprosto stvarjo, kakor je prehod meje, bo to končano, vsaj v najhujšem delu. Po tem pa naj ta človek zleze, če hoče, na soho patrona te dežele na Vaclavskem trgu in rjovi v megafon. Treba je seveda goljufije. Jezno se je zasmeljal in rekel: »Zmerom si drugače predstavljam svoje srečanje z bivšim polkovnim poveljnikom svojega sina. Toda o tem na žalost ne odločam. Vse to predložim Bernardu, naj on odloči, in vam bom o tem poročal. Recimo v enem tednu. Vam zadostuje?«

Letz ga je sumljivo meril. Slutil je prevaro, toda dostojanstvo tega starega birokrata ga je opeharilo. »Pod zornim kotom večnosti ne pomeni teden nič.«

63

je odgovoril. »Tu je moj naslov. Pričakujem, da mi podate v tem tednu poročilo. Seveda, ako ga ne prejmem, bom takoj delal sam.«

Gospod Astenburg je molče pokimal.

OSMO POGlavJE.

1.

Opravivši pri Astebrogovih, je hitel Letz na trgovsko sodišče ter se vrnil v pisarno.

Iz tega, kar mu je rekel koncipijent, je spoznal, da se ne bo kar tako izmazal.

Bil je pripravljen na najhujše.

»Ali morete na kak pameten način in ne da bi lagali, pojasniti, zakaj ste pustili, da je koncipijent moral čakati dve uri na spise, s katerimi ste bili poslani k trgovskemu sodišču?« ga je hladno vprašal Časlavský.

Letz se ga je tako bal, da mu niti lagati ni mogel. Tresoč se, mu je priznal, da je nekam »odskočil«, da opravi neko zasebno zadevo.

»Toda jaz ne morem trpeti, da bi vi odskakovali tako, da bi mi iz tega nastajala škoda. Oduščam vas iz službe ter vam dajem na prosto voljo, ali hočete oditi takoj ali pa v zakonitem roku.«

Letzu je bilo vseeno. Bil je še zmerom pod vtisom svojega razgovora s starim Astenburgom. To je bila edina važna stvar, ki jo je imel pred seboj. Čutil je potrebo, da bi bil z njo zdej prav sam. Prav za gotovo je bil vesel, da se je to tako razvilo. Ta služba je bila ne le globoko pod njegovo stanovsko častjo, temveč tudi njegov šef se mu je zdel čim dalje bolj neznošen. Kakor da je neprestano nekaj iskal na njegovem obrazu.

Sklenil je, da ne bo podaljševal muk, ki jih je trpel, in rekel Časlavskemu, da odide takoj.

»S tem ste mi samo ustregli,« je suho pripomnil Časlavský ter ga poslal k solicatorju po denar. Toda solicator je izjavil, da se izplačuje denar, kolikor

je njemu znano, šele zadnjega v mesecu. Dotlej pa je bilo še trinajst dni. Letz je sklenil, da se tesneje prepaše, in se je vrnil domov. Brž ko je dobil to službo, si je najel sobico ter je dobival tudi hrano na up. Letz ni povedal, kaj se mu je pripetilo, toda ko je gospodinja videla, da se Letz po kosilu ni nategnil na zofo in da se mu ne ljubi na delo, ga je začela sumničiti. Priznal je, da so ga odpustili iz službe. Gospodinja je na to izjavila, da bi rada videla svoj denar in, če ga ne prinese do večera, se mora izseliti. Po njenem odhodu je Letz utrujeno premišljeval o svoji situaciji. Bilo je tako nepravilno, da se ni mogel posvetiti svojemu maščevanju, ki se je zdaj lepo razvijalo. Nazaj na podstrešje in k branjevki se mu tudi nikakor ni hotelo. Zamišljen je stopil k svoji revni prtljagi.

• Pregled je bil kaj preprost.

Od vsega, kar mu je ostalo, je imelo neko vrednost samo nekoliko vojnih in mirovni redov. Doslej jih je skrbno hranil in niti ko je stradal in goljufal na Dunaju, mu ni prišlo na misel, da jih mora žrtvovati višjemu smotru. Vzel jih je v roke ter jih melanholično ogledoval. Ena zlata in dve srebrni kolajni so imele neko vrednost po svoji kovini. Toda druge, ki so bile samo posrebrene ali pozlačene, so bile samo teoretične vrednosti. Armadna slava! Odločil se je, da proda le denarno največ vredno, zlato, ki jo je prejel za hrabrost v bojih za Volosjanko, druge pa spravi. Skrbno je zavil zlato kolajno ter se dal na pot vseh, ki pridejo v denarno stisko — v zastavljalnico.

Toda osupnil je, ko je cenilec ni hotel sprejeti. »Na avstrijska odlikovanja ne smemo posojati,« je izjavil ter mu svetoval, naj jo proda pri starinarju.

Naročajte in čitajte

„Glas naroda“!

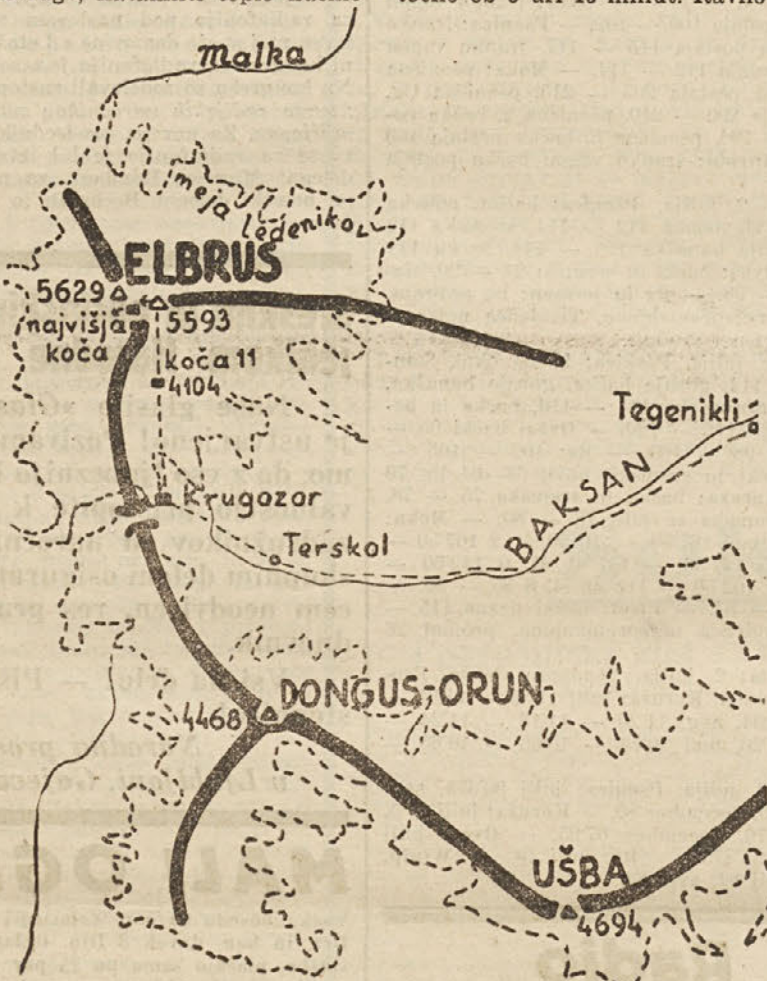
V najvišji planinski koči na svetu

(Pod Elbrusom v višini 5300 m)
(Nadaljevanje. Ponatis prepovedan.)

Prvih 200 m vodi »pot« na vzhodni vrh še po snežišču, ki pa je precej strmo. Na sliki to ni razvidno, ker je slika posneta od spodaj navzgor in je bilo treba fotoaparata še precej nazaj nagniti. Snežišče se proti svojemu koncu vedno bolj zožuje in preide končno v skalovje. Najtežji del vzpona je na tem prehodu. Tu je treba cepin že globoko zasaditi in se ga dobro oprijeti, da napraviš nadaljnji korak navzgor. Tudi moraš derezo globoko zasaditi v sneg, da ti ne izpodrigne. Na tem mestu (5500 m) so nam tudi začele pojemati moči. Bili smo že močno utrujeni, saj smo se že vzpenjali 7 ur, in jedli in spali smo tudi malo. Že v višini 4000 m ti apetit popolnoma izgine. Siliš se jesti samo zato, ker veš, da boš potreboval kalorije. Ko stopimo s snežišča srečno v skalovje, je z zapada prav močno zapihalo. Morali smo si obleči svoj »Sturmanzug«, natakniti toplo kučmo

v vetru. A najhuje je bilo z glavo. Spočetka močni glavobol je nekoliko pojenjal. Zato pa se je na očeh pojavila težka zaspanost, ki se je stopnjevala skoraj do omedlevice. Po vsakih 10 korakih sem se naslonil na cepin in počival. Tedaj se me je polotila zaspanost, zgubljal sem zavest, pred oči pa so mi stopale megle različnih barv. Za hip sem se z močno voljo streznil in stopil naprej. Po 10 korakih se je scena zopet ponovila. Nemci pravijo tej hoji 10 korakov s počivanjem »die berühmten 10 Schritte.«

Tu se je pokazala različna telesna odpornost v polni meri. Zorž je prvi zaukal na vrhu, ko smo se mi vlekli še z veliko težavo globoko spodaj. Razdalja med posameznimi je postajala čim večja. Priznati moram, da sem bil z nekim starejšim Dunajčanom in s tisto rusko gospodično pri zadnjih. Končno smo se le privlekli na vrh, točno ob 8 uri 13 minut. Ravno toliko časa

in čez njo kapuco, na roke pa še en par rokavic. Dereze smo si pustili na nogah, ker smo tu pa tam še vedno stopili na sneg. Nujno pa smo jih rabili pri sestopu, kajti navezovati si dereze v mrzlem vetru z golimi rokami ni prijetna zadeva.

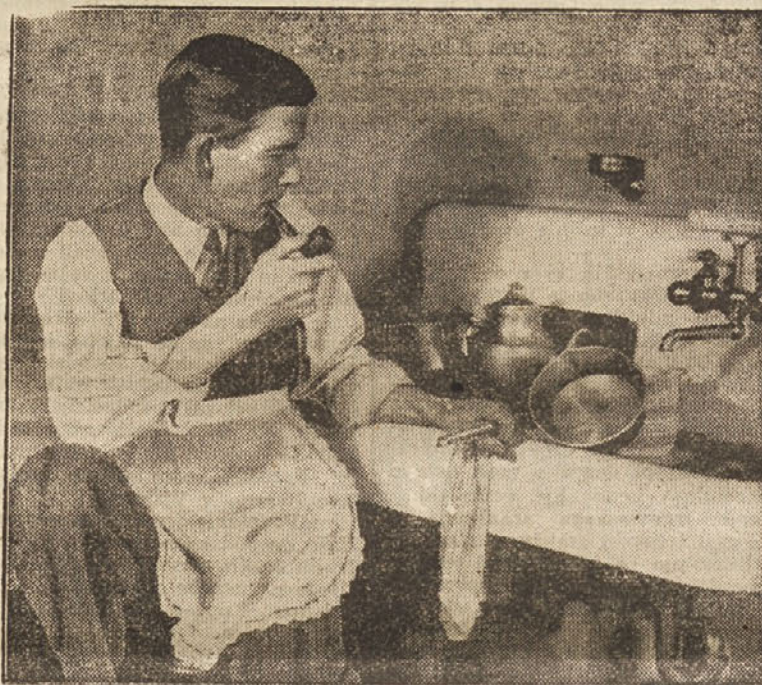
Do vrha nam je manjkalo še kakih 100 m. Skalovje preide v droben okrogel grušč, ki je tu pa tam pomešan s pepelom. Znano je namreč, da je vrh Elbrusa bil nekdanji vulkan in da je sedlo med obema glavama samo ostanek ugaslega vulkanskega žrela. Pot po tem grušču postaja vedno bolj položna in postane na grebenu popolnoma ravna. Seveda o kaki markirani poti na Elbrus ni govora. Vsak jo usmeri tako, kakor mu najbolj prija. Teh zadnjih 100 m po vulkanskem grušču je bilo za naše telo najbolj napornih. Gorska bolezen — zmanjšani zračni pritisk, razredčeni zrak in pomanjkanje kisika — se je popolnoma uveljavila na našem organizmu. Moči so naš popolnoma zapustile. Le s težavo smo vlekli svoje noge od stopnje do stopnje. Poleg vsega pa so nas pri hoji po grušču tudi dereze na nogah zelo ovirale. Noge so se nam tresle in šibile kakor travnate bilke

je trajal tudi vzpon iz kočice 11. Ruska gospodična je sicer prišla na vrh, toda, ko smo dospeli do ostalih, je bruhnila iz sebe in padla v nezavestno omotico. Ležala je negibno v naročju enega tovariša in globoko dihala (na sliki gospodična v belih nogavicah). Na vrhu je lesen steber, v katerem je železna kasetna s spominsko knjigo. Med tem ko nas je Zorž hitel vpisovati, sem jaz pripravil fotoaparata in slikal ostalih šest udeležencev. Bil je tak mrz, da z golimi rokami nisem mogel napraviti lepšega posnetka.

Po pravici povedano smo se navrh proketo malo brigali za razgled. Nasprotni vrh Elbrusa je bil popolnoma zasnežen, globoko doli v sedlu pa je štrlela v snegu najvišja planinska kočica na svetu, podobna majhni orehovi lupinici. Na vrhu smo ostali 5—10 minut, kajti bril je močan zapad. Ko smo odšli, sem pomislil: »torej toliko truda, strahu in tudi stroškov za teh borih pet minut na vrhu Elbrusa«. Vendar pa sem mu ponosno pokazal figo: Imam te pa vendarle pod sabo, sicer samo za pet minut, toda podlegel si le, ti toliko željeni najvišji vrh Evrope.« (Slika).

Cigan-baron

Slamnatii vdovec za časa počitnic

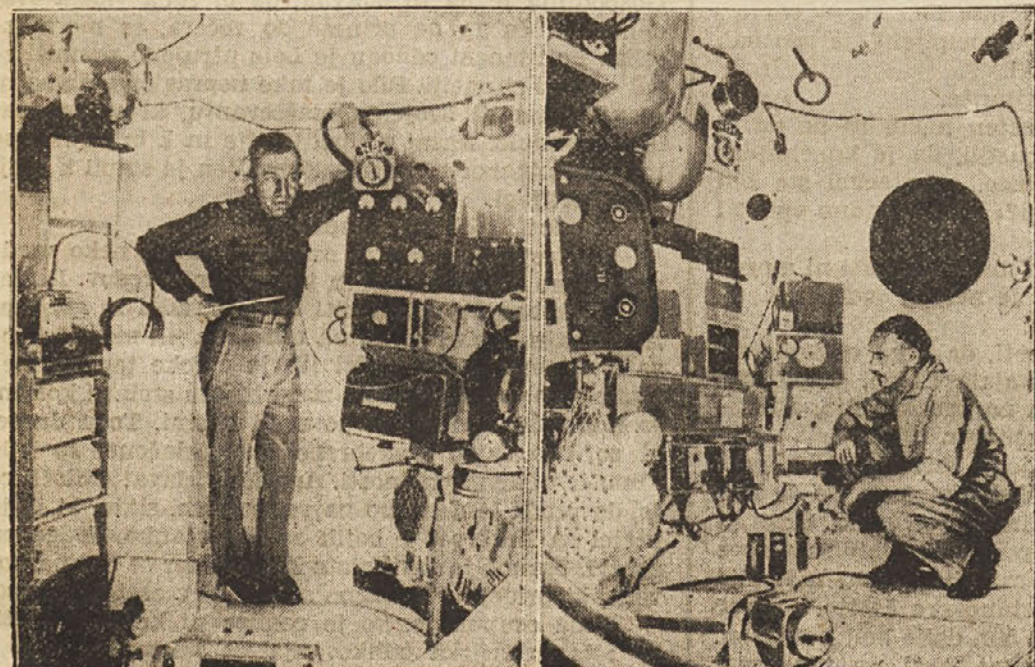
S srcem streže pameten voznik svojim ljubljencem v tej hudi vročini

ter goste. Razvila se je lepa povorka. Ko je prispela na travnik, je bilo zbranega že veliko ljudstva, ki je željno pričakovalo tekme. V kratkih besedah je vodja pripravljalnega odbora pojasnil vsem pomen Društev kmetijskih fantov in deklet. Spomnil se je blagopokojnega kralja Aleksandra in njegovih besedi: »Selo je selo i bez njega nije ništa.« Omenjal je tudi pokojnega Aleksandra Stambolijskega in njegovo veliko delo v korist kmetijskega naroda.

Za njim je govoril g. Znidarič in razložil ljudstvu, zakaj organiziramo kmetijske mladinske organizacije. Tov. predsednik Kronovšek iz Ljubljane je v krepkih, odkritosrčnih besedah dokazal veliko vrednost in pomen kmetijskih mladinskih organizacij: »Ta nova ideja naj se ponese iz Medjimurja naprej preko bratske Hrvatske, Srbije in Bolgarije (vzkliki: tako je!). Mi vstajamo, v nas je moč in ljubezen, naša pot je ravna, ki vodi k vstajenju jugoslovanskega kmeta.« Posebno je naglašal, da se fantje in dekleta ne smejo sramovati kmetijskega dela, nikdar ne smejo zatajiti svoje kmetijske matere!

Teknovalo je 14 železnogorskih in 3 bolfenški fantje. Po tekmi so zapeli fantje in dekleta več domačih medjimurskih pesmi, poslednja je bila »Oj Slaveni!«

Tako naj bi se po besedah tov. Kronovška prebudilo tudi Medjimurje in kmetijska ideja naj bi združila vse jugoslovanske brate ter preporodila zedinjeno Jugoslavijo.

Ameriška geografska družba za stratosferni let pripravlja nov polet v stratosfero. V obsežno gondolo so montirali cel laboratorij. Leva stran nam kaže kapitana Andersona pred radio-oddajno in sprejemno postajo. Desno čepi kapitan Stevens pred univerzalnim aparatom, ki avtomatično kaže stanje v gondoli pritrjenih merilnih naprav

Naša vas

Železna gora

Prva tekma koscev, ki se je vršila pri nas 23. t. m. pod pokroviteljstvom ministra gospoda dr. Draga Marušiča, je bila prava manifestacija jugoslovanske kmetijske misli. Hrvatska kmetijska mladina je z navdušenjem sprejela novo mladinsko kmetijsko organizacijo, ker spoznava, da le v složnem in bratskem delu moremo preporoditi našo vas. Tekme se je udeležilo preko 1000 hrvatskih in slovenskih kmetov.

Pred slavolokom z napisom: »Vera u Boga in seljačka sloga« — Stjepan Radić — in »Kmet je narod« — minister dr. Drago Marušič — smo sprejemali in pozdravljali goste. Vodja pripravljalnega odbora je pozdravil zastopnika sreskega načelnika g. dr. Farčnika, sreskega kmetijskega referenta g. Znidariča iz Ljutomera, ki mu je izročila tov. Tkaličeva lep šopek domačih rož. Pozdravil je neustrašnega borca za kmetijske ideale tov. Kronovška iz Ljubljane in tov. Tomažiča iz Sv. Bolfenka

Okrevališče in letovišče ljubljanskih mestnih delavcev na Posavcu.

Zadeva časti vseh Jugoslovancov so rojaki v sužnosti! Ščitimo svojo nacionalno čast ter pristopajmo k Braniboru!